

“Ἐγὼ εἰμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. 14' 6)

ΟΡΘΟΔΟΣΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 5' 63)

Ἔτος 114ον | Μάρτιος 2024 | 4387

Ἡ ΚΟΡΗ ΤΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ

Πῶς νὰ μὴν καταπλαγεῖ καὶ νὰ μὴναραχθεῖ ἡ πανάμωμη καὶ ταπεινὴ Παρθένος ἀπὸ τὸν χαιρετισμὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου; Μία ἄλλη στὴ θέση της, χωρὶς τὸν ἐσωτερικὸ στολισμὸ τῶν ἀρετῶν, θὰ κολακεύονταν ἀπὸ τὸν τιμητικὸ αὐτὸ χαιρετισμὸ καὶ θὰ περιφανευόταν. Θὰ εὐχαριστιόταν γιὰ τὴν ἀναγνώριση ἀνυπαρκτῆς ἀξίας καὶ θὰ πλημμύριζε ἀπὸ εὐάρεστα — τόσο ὅμως ἀπατηλὰ καὶ ἐπιβλαβῆ — αἰσθήματα φανταστικῆς ὑπεροχῆς. Ἀλλὰ ἡ Παρθένος, ἐπειδὴ ἀκριβῶς εἶχε τὸν ἀνεκτίμητο θησαυρὸ τῶν ἀρετῶν, ἐπειδὴ εἶχε παραδώσει τὸν ἑαυτὸ της ἐξ ὀλοκλήρου στὸν Θεὸ καὶ ἐπειδὴ χαρακτηριστικὸ γνῶρισμα τῆς ἀληθινῆς ἐνάρετης καὶ πιστῆς ψυχῆς εἶναι ἡ βαθειὰ ταπεινώσις, «**διαταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ**» (Λουκ. α' 29). Ὅχι ἀπλῶς ἐταράχθη, ἀλλὰ «**διαταράχθη**», συγκλονίστηκε βαθύτατα ἀπὸ ἐσωτερικὴναραχθῆ, χωρὶς ὅμως νὰ χάσει καθόλου τὴν διαύγεια καὶ τὴν καθαρότητα τῆς φωτισμένης διανοίας της.

Καὶ ἦταν φυσικὸ καὶ εὐλογο νὰ καταληφθεῖ ἡ Παρθένος ἀπὸ τέτοιααραχθῆ καὶ κατάπληξη, γιὰτὸ ὅτι χαιρετισμὸς αὐτὸς ἦταν πρωτάκουστος. Σὲ καμιὰ ἄλλη γυναίκα, σὲ κανέναν ἄνδρα, σὲ κανέναν ἄνθρωπο, σὲ ὅλη τὴν πολυχλιετῆ πρὸ Χριστοῦ ἱστορία δὲν ἀπευθύνθηκε ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ τέτοιος καὶ τόσο τιμητικὸς χαιρετισμὸς. Πουθενὰ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, ὅπως καὶ πουθενὰ στὴν Καινὴ Διαθήκη καὶ στὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἀκούστηκε μέχρι σήμερα τέτοια προσφώνηση ἀρχαγγέλου πρὸς ἀνθρώπινο πλάσμα. Μένει ὁ θεὸς αὐτὸς χαιρετισμὸς μοναδικὸς καὶ ἀνεπανάληπτος. Εἶχε φυλαχθεῖ ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο γιὰ τὴν Παρθένο Μαρία καὶ εἶναι ἀποκλειστικὸ της προνόμιο.

Ἕνας σοφὸς ἐκκλησιαστικὸς συγγραφέας τοῦ τρίτου αἰῶνα, ὁ πολυγραφότατος Ὀριγένης, σημειώνει: «ξένον αὐτῇ τινα ἀσπασμὸν εἶπεν, ὃν οὐκ εὔρον ἐν οὐδεμιᾷ γραφῇ. Τὸ χαῖρε, κεχαριτωμένη, εἴρηται οὐδαμοῦ, ἀλλ' οὐδ' ἀνδρὶ που εἴρηται τοῦτο, ταῦτη δὲ ἐτηρεῖτο ὁ ἀσπασμὸς οὗτος». Παράδοξο καὶ πρωτάκουστο χαιρετισμὸ τῆς ἀπνύθουσε ὁ ἄγγελος, λέει ὁ Ὀριγένης. Ἐγὼ σὲ κανένα βιβλίον τῆς Ἁγίας Γραφῆς δὲν τὸν ἔχω συναντήσει. Αὐτὸ τὸ «**χαῖρε, κεχαριτωμένη**» δὲν ἔχει λεχθεῖ πουθενὰ. Οὔτε σὲ ἄνδρα. Φυλασσόταν καὶ προοριζόταν μόνο γιὰ τὴν Παρθένο.

Ὅπως μοναδικὴ καὶ ἄφραστη ὑπῆρξε ἡ προσωπικότητα τῆς Θεοτόκου σὲ ὅλη τὴν ἱστορία τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ἔτσι μοναδικὸς καὶ γι' αὐτὴν ἀποκλειστικὸς ὑπῆρξε ὁ χαιρετισμὸς τοῦ Ἀρχαγγέλου. Καὶ δὲν ἦταν δικὸς του, προσωπικὸς ὁ χαιρετισμὸς ἐκεῖνος. Διότι ὁ ἀρχάγγελος

Γαβριὴλ ἤλθε ὡς ἐντολοδόχος τοῦ Θεοῦ, ἐκτελεστῆς τῶν διαταγῶν τῆς Ἁγίας Τριάδας, ὑπηρετικὸν ὄργανον τῆς θείας μεγαλειότητος. Καὶ ἐπομένως τὸ «**χαῖρε, κεχαριτωμένη**» εἶναι τοῦ ἄπειρου Θεοῦ πανέντιμος χαιρετισμὸς πρὸς τὴν ἀγνότατη καὶ μακαρία κόρη τῆς Ναζαρέτ, τὴν πριγκίπισσα τοῦ οἴκου Δαυὶδ.

Δὲν εἶναι βέβαια ἡ Θεοτόκος πηγὴ καὶ μητέρα τῆς χάριτος, ἀλλὰ κόρη τῆς χάριτος. Αὐτοπηγὴ καὶ ρίζα κάθε χάριτος, ἄπειρος καὶ ἀνεξάντλητος, εἶναι ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως θὰ γίνονταν καὶ υἱὸς τῆς Παρθένου. Μόνο αὐτὸς ὡς ἐνανθρωπήσας Λόγος «**πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας**», ἦταν καὶ εἶναι καὶ θὰ εἶναι σὲ θέσις νὰ χορηγεῖ χάριν καὶ χάριτες. Διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, λέει ὁ ἱερός Εὐαγγελιστής, «**ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια ἐγένετο**». Καὶ ἀπὸ τὸν ἀνεξάντλητο αὐτὸ πλοῦτον τῶν ἀπείρων τελειότητων καὶ δωρεῶν, λάβαμε καὶ λαμβάνουμε ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι τὴν μίαν χάριν ἐπάνω στὴν ἄλλη, πολλὰς δηλαδὴ καὶ πολυτιμότερες θεῖες δωρεές (Ἰωάν. α' 16). Καὶ νὰ ὅτι μέσα στὸ ἀπροσμέτρητο πλῆθος τῶν ἁγίων, τῶν μαρτύρων, τῶν ὁσίων, τῶν δικαίων, τῶν σωθέντων καὶ σωζομένων μετὰ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ ἀνθρώπων, ἡ μορφή τῆς Θεοτόκου εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν χαριτωμένη, ἀπαστρέπτουσα στὸ λαμπρὸ μεγαλεῖο τῶν θείων δωρεῶν, θαυμαστὴ καὶ ἐνδοξη μεταξὺ τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἁγίων. «**Κεχαριτωμένη**», «**ὡς λαβοῦσα παρὰ Θεοῦ πολλὰς καὶ μεγάλας χάριτας καὶ κατ' ἐξοχὴν τὴν μεγίστην χάριν τοῦ καταξιοθῆναι γενέσθαι μητέρα τοῦ Θεοῦ**», ὅπως ἔγραφε ἕνας σοφὸς θεολόγος. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἐμπνευσμένος ποιητὴς τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου, ἐκφράζοντας τὴν ὁμόθυμη πίστη τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας, προσφωνεῖ σὲ σειράν βαθυστόχαστων καὶ θεολογικώτατων χαιρετισμῶν τὴν μόνην «**κεχαριτωμένην**». «**Χαῖρε**» λέει, «**λαμπρὸν τῆς χάριτος γνῶρισμα...**».

Ὅπως μοναδικὴ καὶ ἄφραστη ὑπῆρξε ἡ προσωπικότητα τῆς Θεοτόκου σὲ ὅλη τὴν ἱστορία τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ἔτσι μοναδικὸς καὶ γι' αὐτὴν ἀποκλειστικὸς ὑπῆρξε ὁ χαιρετισμὸς τοῦ Ἀρχαγγέλου. Καὶ δὲν ἦταν δικὸς του, προσωπικὸς ὁ χαιρετισμὸς. Εἶναι τοῦ ἄπειρου Θεοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος, λοιπόν, καὶ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα στὴν ἡμερσιὰ διάταξη. Ὁ σεβασμὸς τῆς προσωπικότητας, τὸ ἀπαραβίαστο τῆς συνειδήσεως, ἡ ἐλεύθερη διακίνηση τῶν ἰδεῶν στὴν πρώτη γραμμὴ. Κάθε παραβίαση ἢ περιφρόνηση τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν δικαιωμάτων του, θεωρητικὰ τουλάχιστον, καταδικάζεται. Καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἀκόμα ποὺ τὰ παραβιάζουν. Καὶ τὸ ἐρώτημα: Ὁ Χριστιανισμὸς πῶς τοποθετεῖται ἀπέναντι στὸν ἄνθρωπο καὶ στὰ δικαιώματά του; Καὶ ἡ ἀπάντηση: Μὰ ἂν κάποιος, ὄχι ἀπλῶς σεβάστηκε, ἀλλὰ ἀνύψωσε κυριολεκτικὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν προσωπικότητά του, δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Χριστιανισμό. Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ ἀποτελεῖ ἀδιαμφισβήτητη ἱστορικὴ πραγματικότητα. Καὶ μόνον τὸ γεγονός, ὅτι ὁ προαιώνιος Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἔγινε ἄνθρωπος γιὰ τὸν ἄνθρωπο, τὸ ἀποδεικνύει.

Ἄς ἔλθουμε στὰ γεγονότα. Νὰ ἀναφέρουμε τὴ συμβολὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν ἐξύψωση καὶ προστασία τοῦ παιδιοῦ; Ἰδιαίτερα γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ στοργὴ πρὸς αὐτὸ πολλὰ θὰ εἶχαμε νὰ ἀναφέρουμε. Αὐτὸ ποὺ δὲν μπόρεσαν οὔτε στὴν ἐποχὴ μας νὰ πετύχουν Παγκόσμιοι Ὄργανισμοί, τὸ πέτυχε ἐδῶ καὶ δυὸ χιλιάδες χρόνια ἡ ἐξ ἀποκαλύψεως θρησκεία τῆς ἀγάπης. Περνάει ἀπὸ ὅλα τὰ στάδια τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς ὁ ἄπειρος Θεός. Μὲ τὸ μυστήριο τῆς θείας σαρκώσεως παλινορθώνει καὶ ἐξυψώνει τὴν ἀξία τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Ὁ Χριστὸς ἐξύψωσε καὶ ἀποκατέστησε τὴν περιφρονημένη ἀξία ἄνθρωπος καὶ μάλιστα τὴν ἀξία παιδί. Δὲν εἶναι ἄγνωστο, ὅτι ἡ ἀρχαιότητα, σχεδὸν στὸ σύνολό της, δὲν εἶχε καμιὰ ἐκτίμηση στὰ νήπια καὶ στὰ παιδιά. Αὐτὰ τὰ περιφρονημένα παιδιά πῆρε στὴν ἀγκαλιά Του καὶ τοὺς ἐπλεξε ἐγκώμιο μοναδικό: **«Ἀφῆστε τὰ παιδιά καὶ μὴν τὰ ἐμποδίζετε νὰ ἔλθουν κοντά μου. Διότι σ' αὐτὰ ἀνήκει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»** (Ματθ. 19' 14, Μάρκ. 1' 14, Λουκ. 11' 16). Αὐτὰ προβάλλει ὡς ὑπόδειγμα σὲ ὅλους μας.

Νὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν προσφορά τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν ἐξύψωση τῆς γυναίκας; Πῆρε τὴ γυναίκα, ποὺ τῆς ἀμφισβητοῦσαν καὶ αὐτὴν τὴν ἀνθρώπινη ὑπόσταση καὶ τὴν ἀνέβασε ψηλά. Ἀπὸ τὸν πιὸ μεγάλο ξεπεσμό, τὸν ἠθικό, τὸν πνευματικό, τὸν κοινωνικό, στὰ ὕψη τῆς ἀρετῆς. Καὶ μόνον ἡ μορφή τῆς Παναγίας, δείχνει ποὺ ἀνέβασε τὸ γυναικεῖο φύλο ὁ Χριστιανισμός. Ἐνα ἀνθρώπινο πλάσμα, μιὰ ταπεινὴ καὶ ἄσημη κόρη, ἀξιώνεται νὰ γίνῃ μητέρα τοῦ Θεοῦ. Καὶ μαζί μὲ τὴ Θεοτόκο ἐξυψώνεται καὶ κάθε ἄλλη γυναίκα. Ὁ κάθε ἄνδρας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ποὺ γινόταν Χριστιανὸς μάθαινε ὅτι οἱ γυναῖκες δὲν ἦταν πράγματα χωρὶς ἀξία οὔτε ἀντικείμενα ἐκμεταλλέσεως. Ἦταν προσωπικότητες, ἀτίμητες ψυχές, ἄξιες σεβασμοῦ, προστασίας καὶ ἀγάπης.

Στὸν κάθε ἄνθρωπο καὶ τὸν πιὸ ταπεινὸ καὶ περιφρονημένο, μᾶς εἶπε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, πρέπει νὰ βλέπουμε ἀδελφούς δικούς Του, ἀγαπητοὺς **«ὕπὲρ ὧν ἀπέθανεν»**. Ἀπὸ τὴν πιὸ ἐπαναστατικὴς διακηρύξεις

Του γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν ἀξία του, εἶναι ἐκείνη ποὺ θὰ ἀντηχήσῃ τὴν ἡμέρα τῆς Κρίσεως: **«Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε»** (Ματθ. κε' 40).

Ὁ Χριστὸς πρόσφερε τὸν ἑαυτό Του θυσία γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Γιὰ ποῖον ἄνθρωπο; Ὁχι τὸν δίκαιο καὶ ἐνάρετο, ἀλλὰ τὸν ἁμαρτωλό, τὸν περιφρονημένο, τὸν ἀξιοκαταδίκης. Καὶ μὲ τὴν ἀπείρου ἀξίας θυσία Του ἔδειξε πόσο τιμᾶ καὶ ἀγαπᾷ τὸν ἄνθρωπο. Πόσο ἐξυψώνει τὸν κάθε ἄνθρωπο. Αὐτὸ ἀκριβῶς φαίνεται στὸ 25ο κεφάλαιο τοῦ εὐαγγελιστῆ Ματθαίου, ποὺ τόσο ἐκθειάζει τὴν ἀγάπη καὶ τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας. Ὑψιστο κριτήριο ἡ ἀγάπη γιὰ τὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεό, τὸν δίκαιο Κριτῆ. Τί λέει; Κληρονομήστε τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, γιατί **«ἐπέινασα καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην καὶ συνηγάγετέ με, γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ με, ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην καὶ ἦλθετε πρὸς με»**. Καὶ στὴν ἀπορία τῶν δικαίων, στὸ **«πότε σε εἶδομεν πεινῶντα;»** ἡ ἀπάντηση μιὰ καὶ μεγαλειώδης: **«Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε»**.

«Ἐμοὶ ἐποιήσατε». Σταματᾷ ἡ ἀνθρώπινη σκέψη μπροστὰ σὲ μιὰ τέτοια πρωτοφανῆ διακήρυξη. Στὰ πρόσωπα τῶν **«ἐλαχίστων»**, τῶν φτωχῶν, τῶν ἀσθενῶν, τῶν φυλακισμένων, τῶν ξένων, βάζει ὁ Χριστὸς τὸν ἑαυτό Του. Ἐφ' ὅσον τὸ κάνατε σ' ἐκείνους εἶναι σὰν νὰ τὸ κάνατε σ' Ἐμένα. Ποιὸς ἄλλος τόλμησε νὰ προφέρει μιὰ τέτοια ἐπαναστατικὴ διακήρυξη; **«Ἐμοὶ ἐποιήσατε»**. Ὅ,τι κάνουμε στὸν πλῆσιόν μας τὸ κάνουμε στὸν Χριστό. Ἄν ἀδιαφορήσουμε γιὰ τὸν συνάνθρωπό μας, ἀδιαφοροῦμε γιὰ τὸν Χριστό. Καὶ ἀσφαλῶς δὲν μπορούμε νὰ λεγόμεστε Χριστιανοί, ἂν ἀδιαφοροῦμε γιὰ τὸν Χριστό.

Καὶ ὕστερα κάνουν λόγο ἂν ὁ Χριστιανισμὸς ἐνδιαφέρθηκε, ἂν ἀγωνίστηκε γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὰ δικαιώματά του, ἂν ὑπερασπίστηκε τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν προσωπικότητά του. Μὰ ἂν δὲν εἶναι σεβασμὸς, τιμῆ, καὶ ἐξυψωση γιὰ τὸν ἄνθρωπο νὰ ἐξομοιώνεται μὲ τὸν Χριστό, τότε ποῖο εἶναι;

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ!

Ἡ Ἀδελφότης Θεολόγων ἡ «ΖΩΗ» ἄλλαξε διεύθυνση ἐπικοινωνίας. Ἡ νέα διεύθυνση εἶναι: Ὁδὸς Καρύτση 14, 105 61 Ἀθήνα.

Ἡ γραμματεία τοῦ περιοδικοῦ «ΖΩΗ», βρίσκεται στὸν 4ο ὄροφο τοῦ κτηρίου τοῦ «Ἀποστόλου Παύλου» ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καρύτση 14 καὶ οἱ ὥρες λειτουργίας τοῦ γραφείου εἶναι 8:00-14:00, Δευτέρα-Παρασκευή, μὲ τηλέφωνο ἐπικοινωνίας: 210 64 28 331 καὶ fax: 210 64 63 606.

Εὐχαριστοῦμε.

Ποιός είμαι για σᾶς;

Ἡ τοποθέτησή μας ἀπέναντι σὲ μεγάλα καὶ ἱστορικὰ γεγονότα δὲν προσθέτει οὔτε ἀφαιρεῖ τίποτα ἀπὸ αὐτά. Προσθέτει ἢ ἀφαιρεῖ ἀπὸ μᾶς τοὺς ἴδιους. Δείχνει τὶς δικές μας πνευματικὲς διαστάσεις καὶ τὴν ἰκανότητα νὰ συλλαμβάνουμε τὰ μηνύματά τους.

Κάτι ἀντίστοιχο θὰ λέγαμε καὶ γιὰ τὴν τοποθέτησή μας ἢ τὴν κρίση μας ἀπέναντι σὲ μεγάλες μορφές τῆς ἱστορίας. Ὁ ἔπαινος ἢ ἡ μομφή μας οὔτε τοὺς ἐξυψώνει οὔτε τοὺς μειώνει. Αὐτοὶ τὴν ἀξία τους τὴν ἔχουν. Τοὺς τὴν πρόσφερε ἡ ζωὴ τους, τὰ ἔργα τους. Ἐμεῖς μὲ τὴν κρίση μας ἀποκαλύπτουμε τὸ δικό μας ψυχικὸ μεγαλεῖο ἢ τὴ μικρότητά μας. Φανερώνουμε τὸν ἠθικὸ καὶ πνευματικὸ μας κόσμο. Μιλάμε ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας, γι' αὐτὸ ἀνάλογες εἶναι καὶ οἱ κρίσεις μας. Ἡ καθαρὴ καρδιά δὲν θολώνει τὸ μάτι οὔτε σκοτίζει τὴ σκέψη. Τὰ ἀφήνει νὰ παρατηροῦν καὶ νὰ σκέπτονται ἀνεπηρέαστα ἀπὸ προσωπικὲς προκαταλήψεις καὶ νὰ διατυπώνουν χωρὶς πάθος τὶς κρίσεις. Διπλαδὴ στὶς περιπτώσεις αὐτὲς ὁ ἄνθρωπος δὲν κρίνει, κρίνεται. Κρίνοντας τοὺς ἄλλους συγχρόνως κρίνεται ὁ ἴδιος ἀπὸ τὶς κρίσεις του.

Σ' ἓνα τέτοιο, θὰ λέγαμε, «τέστ» ὑπέβαλε κάποτε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος τοὺς μαθητὲς Του. Τοὺς θέτει δυὸ ἐρωτήματα, πού τὸ ἓνα περικλείει τὸ ἄλλο. Ὅχι γιὰτὶ δὲν γνώριζε τὶς ἀπαντήσεις, ἀλλὰ γιὰ νὰ τὶς συνειδητοποιήσουν οἱ ἴδιοι καὶ νὰ ἔλθουν στὸ φῶς οἱ δικές τους διαθέσεις.

Τὸ πρῶτο ἐρώτημα: **«Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;»** (Ματθ. 1στ' 13). Τί λένε οἱ ἄνθρωποι γιὰ μένα; Πῶς με βλέπουν; Τί κρίσεις διατυπώνουν; Πῶς τοποθετοῦνται ἀπέναντί μου;

Εἶναι πάντοτε πιὸ εὐκόλο νὰ μεταφέρει κανεὶς τὶς σκέψεις, τὶς κρίσεις, τὶς ἀπόψεις τῶν ἄλλων, παρὰ νὰ διατυπώσει, στὸν ἀμέσως ἐνδιαφερόμενο, τὶς δικές του. Καὶ οἱ μαθητὲς δὲν δυσκολεύονται νὰ μεταφέρουν τὴν ἐκπληξη καὶ τὸ θαυμασμὸ τοῦ ἀδιάφθορου λαοῦ γιὰ τὸν Ἰησοῦ. Μολοντί δὲν ἦταν σὲ θέση ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή νὰ συλλάβουν τὸ μέγεθος τῆς ἀποστολῆς Του καὶ τὴν οὐράνια προέλευσή Του, ὅμως βλέποντας τὰ πρωτοφανῆ θαύματα καὶ ἀκούοντας τὴ μοναδικὴ διδασκαλία Του, διετύπωναν αὐθόρμητα τὶς κρίσεις τους. Τὸν παρομοίαζαν ἄλλοι μὲ τὸν **«μέγιστον ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτην»** τὸν Ἰωάννη τὸν Βαπτιστή, ἄλλοι μὲ τὸν πύρινο προφήτην, τὸν Ἠλία, καὶ ἄλλοι μὲ τὸν μεγάλο προφήτη τῆς Π. Διαθήκης, τὸν Ἰερεμίᾳ. Ὅλες αὐτὲς ὑπῆρξαν μορφές, πού ζοῦσαν ὄχι μόνο στὴ σκέψη, ἀλλὰ καὶ στὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ. Μορφές πού εἶχαν σημαδέψει βαθιὰ τὴν πορεία τοῦ ἰσραηλιτικοῦ ἔθνους καὶ εἶχαν διαδραματίσει πρωτεύοντα ρόλο

στὴν πρόοδο τοῦ περιούσιου λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Εἶχαν ἀγωνισθεῖ, γιὰ νὰ περισώσουν τὸ λαὸ ἀπὸ τὴν πλάνη τῶν εἰδώλων καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσουν στὴ σωτηρία.

Ἀλλὰ ὁ Κύριος, δὲν μένει στὶς κρίσεις τῶν πολλῶν. Προχωρεῖ στὶς κρίσεις τῶν μαθητῶν Του. Αὐτὲς τὸν ἐνδιαφέρουν περισσότερο: Ἡ συνειδητοποίηση τους, δηλαδὴ, ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς μαθητὲς Του. Ξεκάθαρο καὶ τὸ δεύτερο ἐρώτημα: **«Ἔμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;»**. Καλὰ οἱ ἄλλοι. Ἔσεῖς, πού μὲ ἀναστρέφεσθε, πού ζεῖτε κοντά μου, τί λέτε γιὰ μένα; Ἐχετε καταλάβει τὸ ἔργο καὶ τὴν ἀποστολή μου;

Καὶ ὁ φλογερὸς Πέτρος, αὐτὸς πού ὕστερα ἀπὸ τὸ πρόσταγμα τοῦ Κυρίου εἶχε βαδίσει πάνω στὰ ὕδατα, μὲ ὄλο τὸν αὐθόρμητισμό του ἀποκρίνεται: **«Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος»** (Ματθ. 1στ' 16). Δὲν μᾶς μένει καμιὰ ἀμφιβολία, πῶς ἐσὺ εἶσαι ὁ Μεσσίας, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, πού ζεῖ στοὺς αἰῶνες. Ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Ὁ Σωτὴρας καὶ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου. Ὅχι ὁ καταλυτὴς τῆς Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας, ἀλλὰ τῆς ἐξουσίας τοῦ πονηροῦ.

Ἔτσι ἀπάντησε ὁ ἀπόστολος Πέτρος. Αὐτὴ τὴν τοποθέτηση εἶχαν καὶ οἱ ἄλλοι μαθητὲς. Ἐμεῖς πῶς θὰ ἀπαντούσαμε σ' ἓνα παρόμοιο ἐρώτημα; Ἐμεῖς πῶς τὸ ζοῦμε ἓνα τέτοιο ἐρώτημα; Γιὰ μᾶς, δηλαδὴ, σήμερα, τί εἶναι καὶ ποιός εἶναι ὁ Χριστός;

Εἶναι ὁ προσωπικὸς μας Σωτὴρας καὶ Λυτρωτὴς; Εἶναι τὸ Ἄλφα καὶ τὸ Ὠμέγα τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητας καὶ τῆς προσωπικῆς μας ζωῆς; Εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, τοῦ ζῶντος, πού ζεῖ σήμερα, τώρα, μέσα στὶς καρδιές μας καὶ ὄχι μιὰ μακρινὴ μορφή, μιὰ ἔστω εὐχάριστη ἀνάμνηση, πού ἔζησε καὶ ἔδρασε **«τῷ καιρῷ ἐκείνῳ»;**

Ὁ Χριστὸς εἶναι γιὰ μᾶς ὁ ἓνας καὶ Μοναδικός, ὁ Θεάνθρωπος Κύριος καὶ ὄχι ἓνας μεγάλος ἰδεολόγος, μιὰ σπάνια μορφή τῆς ἱστορίας; Εἶναι ὁ πνευματικὸς ἐπαναστάτης κατὰ τῆς ἀμαρτίας, πού ἦλθε ὄχι γιὰ νὰ ἀλλάξει τὰ πολιτικὰ συστήματα, ἀλλὰ νὰ **«λύση τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου»;**

Τὸ ἐρώτημα τοῦ Ἰησοῦ ἐπαναλαμβάνεται καὶ σήμερα, ὅπως καὶ σὲ κάθε ἐποχή: Τί λέτε γιὰ μένα; Ποιός εἶμαι γιὰ σᾶς; Καὶ ἡ ἀπάντηση; Ἡ ἀπάντησή μας δὲν κρίνει τὸν Θεάνθρωπο Κύριο. Κρίνει ἐμᾶς. Φανερώνει καὶ ἀποκαλύπτει τὶς διαθέσεις μας, τὸν πνευματικὸ μας πλοῦτο ἢ τὴν ἠθικὴ μας φτώχεια, τοὺς ἀγῶνες καὶ τὶς πτώσεις μας, τὸ μεγαλεῖο ἢ τὴν μικρότητά μας. Δείχνει ἂν εἴμαστε πέτρες πίστεως ἢ ἀνεμόμυλοι. Ἄν ἡ ζωὴ μας εἶναι ὁ Χριστὸς ἢ τὸ ἀμαρτωλὸ φρόνημα τοῦ κόσμου. Ἄν εἴμαστε πρόθυμοι γιὰ ὁμολογία πίστεως ἢ γιὰ φυγὴ ὀλιγοπιστίας. Ἄν ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ ὑπέρτατο ἀγαθὸ τῆς ζωῆς μας, ἢ ζωὴ μας ἢ ἓνα φτωχὸ ὑποκατάστατο.

«Όταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης

αὐτοῦ, καὶ συναχθῆσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτούς ἀπ' ἀλλήλων ὡσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ: δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην, καὶ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με, ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἤλθετε πρὸς με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες: κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; Πότε δὲ σε εἶδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν, ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν; Πότε

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΜΑΡΤΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. κε' 31-46
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α' Κορ. ν' 8-θ' 2

δέ σε εἶδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς: ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποι-

ήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποίησατε. Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων: πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην, καὶ οὐκ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενῆ καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ λέγοντες: κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμεν σοι; Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων: ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποίησατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποίησατε. Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον»

ΟΙ ΠΑΡΑΛΗΨΕΙΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑ ΑΓΑΠΗΣ

«Ἐπείνασα καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με, ἦμην ἀσθενῆ καὶ ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με».

Αὐστηρὸς θὰ εἶναι ὁ δίκαιος Κριτὴς κατὰ τὴν Δευτέρα Παρουσία Του. Καταδικαστικὴ ἡ ἀπόφασί Του, ὅταν θὰ στραφεῖ σ' αὐτούς ποῦ θὰ βρίσκονται στὰ ἀριστερά Του: **«Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ».** Σὰς στέλνω, τοὺς λέει, στὸ αἰώνιο πῦρ, ποῦ ἔχει ἐτοιμασθεῖ γιὰ τὸ Διάβολο καὶ τοὺς πονηροὺς ἀγγέλους του. Καὶ στὴ συνέχεια αἰτιολογεῖ τὴν καταδίκη τους: **«Γιατὶ πείνασα καὶ δὲν μοῦ δώσατε νὰ φάγω. Δίψησα καὶ δὲν μοῦ δώσατε νὰ πῶ λίγο νερό. Ξένος ἦμουν καὶ δὲν με πῆρατε στὸ σπίτι σας. Γυμνός καὶ δὲν με ντύσατε, ἄρρωστος καὶ φυλακισμένος καὶ δὲν με ἐπισκεφθήκατε».**

Ὁ Χριστὸς τὴν ἡμέρα τῆς Κρίσεως, ὅταν θὰ καταδικάσει τοὺς ἀμετανόητους ἁμαρτωλοὺς, δὲν μιλάει γιὰ ἄλλα σοβαρὰ ἁμαρτήματα, παρὰ μονάχα γιὰ τὶς ἐλλείψεις καὶ παραλείψεις στὰ ἔργα τῆς ἀγάπης. Καὶ τοῦτο, γιὰ νὰ μᾶς δώσει νὰ καταλάβουμε, ὅτι καὶ καμιά ἄλλη ἁμαρτία ἂν δὲν ἔχει ὁ ἄνθρωπος, θὰ καταδικαστεῖ γιὰ μόνο τὰ ἁμαρτήματα αὐτά.

A. ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑ ΑΓΑΠΗΣ

Δὲν φτάνει νὰ ἔχει τὴν πρόθεση κανεὶς, νὰ κάνει ἔργα καλά. Οὔτε πάλι νὰ ἀρχίσει ἓνα ἔργο ἀγάπης. Ἄν τὸ ἀφήσει στὴ μέση, ἐνῶ εἶχε τὴ δυνατότητα νὰ τὸ κάνει μὲ πληρότητα, ἁμαρτάνει. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς παραγγέλλει: **«Νὰ εἴσθε τέλειοι καὶ ὀλόκληροι καὶ νὰ μὴ ὑστερήτε σὲ τίποτε».** (Γακῶβ. α' 4). Καὶ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης νὰ τὰ κάνουμε κατὰ τὸ δυνατόν τέλεια καὶ ὀλοκληρωμένα γιὰ νὰ ἔχουμε καλὴν ἀπολογία στὴ Δευτέρα Παρουσία. Σκεφθεῖτε νὰ χτίζαμε ἓνα σπίτι γιὰ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς καὶ νὰ τὸ ἀφήναμε στὴ μέση, χωρὶς σκεπὴ καὶ χωρὶς πόρτες καὶ παράθυρα. Θὰ ἦταν ἄχρηστο καὶ ἀκατοίκητο.

Ἄς ἐξετάσουμε λοιπὸν τὸν ἑαυτὸ μας: Μήπως κάναμε κατὰ καιροὺς καλὲς προσπάθειες ἀγάπης καὶ δὲν τὶς κάναμε σωστῆς καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ὀλοκληρωμένες; Ἐνῶ εἴχαμε τὶς προϋποθέσεις κάποιον ἄρρωστο νὰ τὸν φροντίσουμε, τὸν ἀφήσαμε σὲ κάποια στιγμή στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ; Μολονότι μπορούσαμε νὰ καλύψουμε τὰ ἔξοδά του,

τοῦ δώσαμε μόνο μερικὰ ψίχουλα ἀπὸ τὸ περισσευμά μας;

Ἐπειτα ἂς ἐξετάσουμε μήπως ὑπῆρχε ἔλλειψη καθαρότητας στὶς καλὲς μας προσπάθειες; Διπλαρὴ μήπως τὰ ἐλαττήριά μας ἦταν ἰδιοτελεῖ κανόντας ἔργα φιλανθρωπίας καὶ ἀγάπης; Κι ἐδῶ μᾶς ρίχνει φῶς ἡ Ἁγία Γραφή. **«Θρησκεία καθαρὴ καὶ ἀμόλυντη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Πατέρα εἶναι αὕτη: Νὰ ἐπισκέπτεται κανεὶς μὲ ἀγάπην τὰ ὄρφανὰ καὶ τὶς χῆρες, γιὰ νὰ προσφέρει προστασία καὶ παρηγοριὰ στὴ θλίψη τους.»** Ὅμως νὰ τηρεῖ τὸν ἑαυτὸ του καθαρὸ καὶ ἀμόλυντο ἀπὸ τὸν κόσμον».

B. ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑ ΑΓΑΠΗΣ

Ἐπὶ τούτων μερικὸι Χριστιανοὶ ποῦ ἔχουν γιὰ καύχημά τους, ὅτι ποτὲ δὲν ἀδίκησαν, ποτὲ δὲν συκοφάντησαν, ποτὲ δὲν πῆγαν στὰ δικαστήρια κτλ. Λένε ἀκόμη, ὅτι πότε πότε δίνουν καὶ σὲ κανένα φτωχὸ κάποια ἐλεημοσύνη. Κατόπιν αὐτῶν ἔχουν μιὰ ψευδαίσθηση, ὅτι εἶναι «καλοὶ Χριστιανοὶ» καὶ δὲν χρειάζεται νὰ κάνουν καὶ κάτι περισσότερο. Ὅμως καὶ στὸ θέμα αὐτὸ ἡ νομοθεσία τῆς Καινῆς Διαθήκης ρίχνει φῶς λυτρωτικὸ καὶ μᾶς ἐλέγχει: **«Εκεῖνος ποῦ γνωρίζει ποῖο εἶναι τὸ καλὸ καὶ ἔχει τὴ δύναμιν νὰ τὸ πραγματοποιήσῃ, ἀλλὰ δὲν τὸ κάνει, διαπράττει ἁμαρτία»** (Γακῶβ. δ' 17).

Σ' αὐτὸ τὸ σπουδαῖο ζήτημα ὁ ἀείμνηστος π. Εὐσέβιος Ματθόπουλος ἀφιερώνει τρεῖς σελίδες (250,1,2 Ἐκδοσὴ 19) στὸν «Προορισμὸ τοῦ ἀνθρώπου» καὶ τονίζει μεταξὺ τῶν ἄλλων:

«Θυμᾶται ὁ Χριστιανός... ἂν ἐργάστηκε... τὸ καλὸ καὶ φάνηκε εὐεργετικὸς καὶ ὠφέλιμος στὸν πλησίον. Ἡ ἀντίθετα, ἂν φάνηκε ξένος στὴν ἀγάπην, ψυχρὸς καὶ ἀδιάφορος καὶ δὲν πρόσφερε τὴ βοήθειαν ποῦ μπορούσε, καὶ δὲν ἔκανε τὸ καλὸ, ποῦ εἶχε τὰ μέσα καὶ τὴ δύναμιν νὰ κάνει. Φέρνει στὴ σκέψη του ἂν φέρθηκε χωρὶς συμπάθειαν σὲ περιστάσεις ποῦ μπορούσε νὰ ἀνακουφίσει μὲ ἐλεημοσύνη τὸν... πλησίον. Θυμᾶται ἂν... μπορούσε νὰ παρηγορήσῃ ἐκεῖνον, ποῦ βρισκόταν σὲ πένθος καὶ λύπη καὶ δὲν τὸν παρηγόρησε... Θυμᾶται ἀκόμη ἂν μπορούσας νὰ ἀνακουφίσει κάποιον ἄρρωστο, δὲν τὸ ἔκανε, ἀλλὰ ἀδιαφόρησε».

«Ἐάν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· ἔάν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατήρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Ὄταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποὶ· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμήν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ νηστεύων ἀλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, ὅπως

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΜΑΡΤΙΟΥ ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. στ' 14-21
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ρωμ. ιγ' 11-18'4

μὴ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ

κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν· ὅπου γὰρ ἔστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν».

ΓΝΗΣΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

«Ὅπου ἔστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν».

Ἡ περίοδος τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς εἶναι περίοδος ἱερὴ καὶ ἀγία. Περίοδος γιὰ ἀγῶνες πνευματικούς. Γιὰ νὰ ζήσουμε πιὸ γνήσια τὴν χριστιανικὴ μας ζωὴ μὲ συγχωρητικότητα, μὲ κατάνυξη καὶ μετάνοια, μὲ νηστεία ψυχοσωματικὴ καὶ ἄσκησι. Ἔτσι «οἱ πάνσεπτες ἡμέρες» θὰ γίνουν πνευματικὸς σταθμὸς στὴ ζωὴ μας. Ἀκόμη εἶναι περίοδος ἐντατικῆς προσευχῆς, περισυλλογῆς καὶ αὐτοκριτικῆς. Νὰ ἐξετάσουμε ἂν εἶναι γνήσια ἡ πνευματικότητά μας. Καὶ ἡ σημερινὴ περικοπὴ τοῦ Εὐαγγελίου, ποὺ εἶναι ἓνα τμήμα ἀπὸ τὴν «Ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία» τοῦ Κυρίου μας, μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ δοῦμε γνήσια στοιχεῖα πνευματικότητας.

Α. Η ΑΝΕΞΙΚΑΚΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ὁ Θεὸς μας εἶναι Θεὸς τῆς ἀγάπης. Εἶναι ἕτοιμος νὰ μᾶς συγχωρήσει, ὅταν τρέξουμε κοντά Του, σὰν τὸν ἄστω υἷδ καὶ τοῦ ποῦμε: «Πάτερ ἡμάρτων εἰς τὸν οὐρανόν...».

Αὐτὴ ἡ ἐμπειρία τῆς συγγνώμης ποὺ μᾶς προσφέρει ὁ Κύριός μας μὲ τὸ Σταυρό Του, δημιουργεῖ μέσα μας τὴν ὑποχρέωση νὰ δίνουμε καὶ μεῖς συγγνώμη καὶ νὰ συγχωροῦμε τοὺς ἄλλους. Καὶ ὁ Κύριος μᾶς δίνει τὴ διαβεβαίωση ὅτι: «Ἐάν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ Πατήρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος». Ἄλλωστε αὐτὸ εἶναι καὶ ἓνα βασικὸ αἶτημα τῆς Κυριακῆς Προσευχῆς: «Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν». Παρακαλοῦμε τὸν Κύριο νὰ συγχωρήσει τὰ βαρύτερα χρέη μας, δηλαδὴ τὶς πολλὰς ἁμαρτίες μας, ὅπως καὶ ἡμεῖς ὑποσχόμεστε νὰ συγχωρήσουμε ἐκείνους ποὺ εἶναι ὀφειλέτες ἀπέναντί μας ἐξ αἰτίας τῶν ἀδικημάτων ποὺ μᾶς ἔκαναν. Ἄν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ποὺ ἐκφράζεται ὡς συγχωρητικότητα καὶ ἄφεσι τῶν ἁμαρτιῶν μας, δὲν γεμίζει μὲ εὐγνωμοσύνη τὴν ψυχὴ μας τότε συμβαῖνον τὰ ἑξῆς:

Ἡ ἔχουμε ἐσφαλμένη ἀντίληψη γιὰ τὸν Θεὸ μας ἢ ἡ θρησκευτικότητά μας εἶναι ὑποκριτικὴ. Καὶ στὶς δύο περιπτώσεις δὲν ὑπάρχει γνησιότητα στὴν πνευματικὴ μας ζωὴ. Στὴν πρώτη περίπτωση θεωροῦμε τὴ σχέση μας μὲ τὸν Θεὸ ὡς κάτι ἀνεξάρτητο ἀπὸ τὴ σχέση μας πρὸς τὸν πλησίον. Ἡ ὡς κάτι ἰδιαίτερο, ποὺ δὲν ρυθμίζει τὶς ἄλλες ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς μας. Ὅμως πολὺ εὐκολα μπορεῖ αὐτὴ ἡ τοποθέτησι νὰ μᾶς ὀδηγήσει στὴν ὑποκρισία, ἔξω ἀπὸ τὸ πνεῦμα

τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Γιατὶ ἔτσι νομίζει κανεὶς ἢ μᾶλλον θέλει νὰ νομίζει ὅτι βρίσκεται σὲ ἀρμονία μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα τὸ περιφρονεῖ, ἐφ' ὅσον δὲν συγχωρεῖ τὸν ἀδελφὸ του. Ἡ δύναμη τῆς ἀγάπης ποὺ τὰ πάντα συγχωρεῖ στοὺς ἄλλους εἶναι καρπὸς τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ὑπερφυσικὴ χάρις τοῦ Χριστοῦ. Κι αὐτὴ τὴ χάρις τὴν παίρνουμε μέσα στὴν Ἐκκλησία μὲ τὰ ἅγια Μυστήρια. Ἀλλὰ ἡ γνήσια πνευματικὴ ξεπερνάει καὶ τὴν φιλαργυρία, τὴν ἀγάπη γιὰ τὰ χρήματα καὶ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ καὶ θησαυρίζει «θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ».

Β. Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΙΟ ΘΗΣΑΥΡΙΣΜΟ

Ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος στρέφει τὴν προσοχή του στὴ συγκέντρωσι θησαυρῶν ἀφθάρτων καὶ αἰώνιων. Ὁ σαρκικὸς ἄνθρωπος προσπαθεῖ νὰ ἀποκτήσει μόνον θησαυροὺς ἐπίγειους ποὺ φθείρονται, κινδυνεύουν νὰ κλαποῦν ἢ νὰ χαθοῦν. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Κύριος μᾶς προτρέπει: «Μὴ θησαυρίζετε θησαυροὺς στὴ γῆ, ὅπου ὁ σκόρος καὶ ἡ σαπίλα τοὺς καταστρέφουν καὶ οἱ κλέφτες ἀνοίγουν τρύπες στοὺς τοίχους καὶ τοὺς κλέβουν. Ἔσεῖς νὰ θησαυρίζετε οὐράνιους θησαυροὺς ποὺ δὲν καταστρέφονται ἀπὸ τὸ σκόρο καὶ τὴ σαπίλα καὶ ποὺ οἱ κλέφτες δὲν κάνουν διαρρήξεις καὶ δὲν κλέβουν. Γιατί, ὅπου βρίσκεται ὁ θησαυρός σας, ἐκεῖ εἶναι καὶ ἡ καρδιά σας».

Δὲν θέλει βέβαια ὁ Κύριος νὰ ἀποκλείσει κάθε γῆϊνη φροντίδα γιὰ τὸν ἑαυτὸ μας καὶ τὴν οἰκογένειά μας. Ἐδῶ κάνει λόγο γιὰ θησαυρισμὸ, δηλαδὴ γιὰ ὑπερβολικὴ φροντίδα ποὺ ἀποκλείει κάθε ἄλλο πνευματικὸ ἐνδιαφέρον. Γιὰ ὑποδούλωσι δηλαδὴ στὰ ὑλικά πράγματα καὶ χρήματα. Ὄταν σ' αὐτὰ σπνρίζεται καὶ δίνει τὴν καρδιά του, χάνει τὴν πνευματικότητά του καὶ προσκολλᾶται ἡ καρδιά του στὴν ὕλη. Κι ἂν ἀπὸ συνήθεια κάνει μερικὰ ἀπὸ τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντά του, ἡ πνευματικότητά του δὲν εἶναι γνήσια καὶ ἀληθινή. Ἄν λοιπὸν δὲν ἀποδεσμευθεῖ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴ σκλαβιά τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, δὲν μπορεῖ νὰ προσπλωθεῖ στὸν Θεό. Νὰ κάνει τὸν Θεὸ δηλαδὴ, τὴν πρώτη του ἀγάπη καὶ ἐλπίδα τῆς ζωῆς του. Ἄς στηρίξουμε λοιπὸν τὴν καρδιά μας καὶ ὅλη μας τὴν ὑπαρξὴ στὸν Κύριο καὶ Θεό, θησαυρίζοντας μὲ ἀγαθοεργίες «θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ».

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

«Διαφέρουν οί Χριστιανοί»;

«Σὲ τί διαφέρουν οί Χριστιανοί ἀπὸ τούς ἄλλους ἀνθρώπους; Τί τὸ ἰδιαίτερο παρουσιάζουν στὴν καθημερινή τους ζωή; Μήπως εἶναι καλύτεροι ἀπὸ τούς ἄλλους;»

Καί ἄρχην πρέπει νὰ ποῦμε πὼς τὸ ἐρώτημα αὐτὸ δὲν εἶναι καθόλου νέο. Κάτι παρόμοιο εἶχε διατυπωθεῖ καὶ στὴν πρώτη ἐποχὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπὸ κάποιο καλόπιστο εἰδωλόλατρη ποὺ κατεῖχε μάλιστα ἀνώτερη κοινωνικὴ θέση. Ὁ Διόγνητος, ἔτσι ὀνομαζόταν, ρωτοῦσε νὰ μάθει τί τέλος πάντων εἶναι οἱ Χριστιανοί. Τὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἔδωσε ἀφορμὴ νὰ γραφεῖ μιὰ ἀριστουργηματικὴ ἐπιστολὴ ποὺ χαρακτηρίζεται ὡς τὸ διαμάντι τῆς ἀπολογητικῆς φιλολογίας. Ὁ συγγραφέας τῆς ἐπιστολῆς, ποὺ εἶναι ἄγνωστος, ἀφοῦ μιλήσει γιὰ τὴν μηδαμινότητα καὶ τὸν ἐξευτελισμὸ τῆς εἰδωλολατρίας, συγκρίνει τούς Χριστιανούς με τούς ἔθνικούς καὶ τούς Ἰουδαίους καὶ παρουσιάζει τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴν ὑπεροχὴ τῶν πρώτων.

Οἱ Χριστιανοί, γράφει, δὲν ξεχωρίζουν ἀπὸ τούς ἄλλους ἀνθρώπους οὔτε ὡς πρὸς τὴν πατρίδα οὔτε ὡς πρὸς τὴ γλώσσα οὔτε ὡς πρὸς τὰ ἥθη. Δὲν ἀπομονώνονται, δηλαδή, κάπου σὲ ἰδιαίτερες πόλεις οὔτε χρησιμοποιοῦν κάποια ἄλλη διάλεκτο οὔτε ζοῦν ψεύτικη ζωὴ. Κατοικοῦν μαζί με τούς ἄλλους ἀνθρώπους καὶ ἔχουν σχεδὸν τὶς ἴδιες συνήθειες. Ὅμως ἡ ζωὴ τους εἶναι ἀξιοθαύμαστη. Πολιτεύονται ὅπως οἱ πολλοί, ἀλλὰ δὲν εἶναι κολλημένοι στὴ γῆ καὶ στὰ τῆς γῆς. Ζοῦν στὸν κόσμον ὡς πολῖτες τοῦ οὐρανοῦ. Ἄν καὶ ὅλοι τούς καταδιώκουν, αὐτοὶ ὅλους τούς ἀγαποῦν. Παντρεύονται καὶ κάνουν παιδιά καὶ δὲν τὰ πετοῦν ὅπως οἱ εἰδωλόλατρες. Χωρὶς νὰ ἀγνοοῦν τούς νόμους τούς ξεπερνοῦν με τὴν ἀνώτερη ζωὴ τους. Ζοῦν με εὐρύτητα καὶ δὲν ὑποδουλώνονται σὲ στενοὺς τοπικισμούς. Ζοῦν με ἀξιόπρεπεια καὶ ἀνωτερότητα καὶ εἶναι γιὰ τὸν κόσμον ὅτι εἶναι ἡ ψυχὴ γιὰ τὸ σῶμα. Καὶ ὅλα αὐτὰ γιὰ τὸ ὅτι Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι ἀνθρώπινο ἐπιπόνημα, ἀλλὰ θεϊκὴ ἀποκάλυψη. Ἀξίζει ἔδω νὰ παραθέσουμε αὐτοῦσιο ἓνα χαρακτηριστικὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν θαυμάσια αὐτὴ ἐπιστολὴ ποὺ ἂν καὶ γράφτηκε τὸν δεῦτερο αἰῶνα ἔχει τόση φρεσκάδα:

«Χριστιανοί οὔτε γῆ οὔτε φωνῆ οὔτε ἔθεσι διακεκριμένοι (διαφορετικοί) τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων εἰσίν... Ἐν σαρκὶ τυγχάνουσιν, ἀλλ' οὐ κατὰ σάρκα ζῶσιν. Ἐπὶ γῆς διατρίβουσιν, ἀλλ' ἐν οὐρανῶ πολιτεύονται. Πείθονται τοῖς ὀρισμένοις νόμοις, καὶ τοῖς ἰδίους βίοις νικῶσι τούς νόμους. Ἀγαπῶσι πάντας, καὶ ὑπὸ πάντων διώκονται. Ἄγνοοῦνται καὶ κατακρίνονται. Θανατοῦνται καὶ ζωοποιοῦνται. Πτωχεύουσι καὶ πλουτίζουσι πολλούς. Πάντων ὑστεροῦνται καὶ ἐν πᾶσι περισσεύουσιν. Ἀτιμῶνται καὶ ἐν ταῖς ἀτιμίαις δοξάζονται. Βλασφημοῦνται καὶ δικαιοῦνται. Λοιδοροῦνται καὶ εὐλογοῦσιν. Ὑβρι-

ζονται καὶ τιμῶσιν. Ἀγαθοποιῶντες ὡς κακοὶ κακολογοῦνται. Κολαζόμενοι (τιμωρούμενοι) χαίρουσιν ὡς ζωοποιοῦμενοι... Ἀπλῶς δ' εἰπεῖν, ὅπερ ἐστὶν ἐν σώματι ψυχὴ, τοῦτ' εἰσὶν ἐν κόσμῳ Χριστιανοί.» Ἐσπαρταὶ κατὰ πάντων τῶν τοῦ σώματος μελῶν ἡ ψυχὴ, καὶ Χριστιανοὶ κατὰ τὰς τοῦ κόσμου πόλεις. Οἰκεῖ μὲν ἐν τῷ σώματι ἡ ψυχὴ, οὐκ ἔστι δὲ ἐκ τοῦ σώματος. Καὶ Χριστιανοὶ ἐν κόσμῳ οἰκοῦσιν, οὐκ εἰσὶ δὲ ἐκ τοῦ κόσμου. Ἄορατος ἡ ψυχὴ ἐν ὀρατῷ φρουρεῖται τῷ σώματι. Καὶ Χριστιανοὶ γινώσκονται μὲν ὄντες ἐν τῷ κόσμῳ, ἀόρατος δὲ αὐτῶν ἡ θεοσέβεια μένει. Μισεῖ τὴν ψυχὴν ἢ σὰρξ καὶ πολεμεῖ μηδὲν ἀδικουμένη, διότι ταῖς ἡδοναῖς κωλύεται χρῆσθαι. Μισεῖ καὶ Χριστιανούς ὁ κόσμος μηδὲν ἀδικούμενος, ὅτι ταῖς ἡδοναῖς ἀντιτάσσονται. Ἡ ψυχὴ τὴν μισοῦσαν ἀγαπᾷ σάρκα καὶ τὰ μέλη. Καὶ Χριστιανοὶ τούς μισοῦντας ἀγαπῶσιν. Ἐγκέκλειται μὲν ἡ ψυχὴ τῷ σώματι, συνεχεῖ δὲ αὐτὴ τὸ σῶμα. Καὶ Χριστιανοὶ κατέχονται μὲν ὡς ἐν φρουρᾷ τῷ κόσμῳ, αὐτοὶ δὲ συνεχουσι τὸν κόσμον...»

Αὐτοὶ εἶναι οἱ Χριστιανοί, πρέπει νὰ εἶναι, οἱ ἀληθινοί, οἱ συνεπεῖς Χριστιανοί, οἱ ἄξιοι τοῦ ὀνόματός τους. Διαφορετικὰ δὲν εἶναι Χριστιανοί. Εἶναι κακέκτυπα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Οἱ Χριστιανοί, ὅπως τούς θέλει ὁ Χριστὸς πρέπει νὰ συνειδητοποιοῦν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴ τὴν ἀγιαστικὴ καὶ κοινωνικὴ τους ἀποστολή. Νὰ εἶναι «**φῶς τοῦ κόσμου**» καὶ «**ἄλας τῆς γῆς**». Νὰ ζοῦν μέσα στὸν κόσμον, νὰ ἀγαποῦν καὶ νὰ εὐεργετοῦν τὸν κόσμον, χωρὶς νὰ ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ νὰ ἀφομοιώνονται ἀπὸ τὸ ἁμαρτωλὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου. Ἡ φωτιστικὴ ἀποστολή τους θὰ συμπορευεῖται πάντοτε με τὴν πλῆτῆ καὶ χωρὶς διακρίσεις ἀγάπη τους. Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους Ὁμιλία τοῦ Κυρίου, ἡ καθαρὸτητα τῆς καρδιάς, ἡ εἰρήνη τῆς ψυχῆς καὶ ἡ εἰρηνοποιὸς διάθεση, ἡ πείνα καὶ δίψα τῆς δικαιοσύνης θὰ ἀποτελοῦν τὸ χαρακτηριστικὸ τους γνῶρισμα, τὸν σκοπὸ τῆς ζωῆς τους. Γι' αὐτούς τούς Χριστιανούς μιλάμε, τῆς πρώτης καὶ τῆς μετέπειτα Ἐκκλησίας, ποὺ με τὸ φωτεινὸ τους παράδειγμα γίνονταν πόλος ἔλξεως ἀκόμα καὶ γιὰ τούς δήμιους τους. «*Δέστε πὼς ἀγαποῦνται μεταξύ τους*» ἔλεγαν με θαυμασμὸ οἱ εἰδωλόλατρες.

—Τέτοια δουλειὰ δὲν θὰ τὴν ἔκανα, ἔστω κι ἂν μοῦ ἔδιναν ἓνα ἑκατομμῦριο δολάρια! ἔλεγε κάποιος στὴν ἀδελφὴ ποὺ περιποιοῦσαν τὶς πληγὲς ἐνὸς λεπροῦ.

—Κι ἐγὼ δὲν θὰ τὴν ἔκανα καὶ με ἑκατομμῦρια δολάρια, ἀποκρίθηκε ἐκείνη. Τὴν κάνω ὅμως, γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ ἀρρώστου αὐτοῦ βλέπω καὶ ὑπηρετῶ τὸν ἴδιο τὸν Χριστό!

Γι' αὐτούς τούς Χριστιανούς πρόκειται. Σὲ τί διαφέρουν; Τί τὸ ἰδιαίτερο ἔχουν; Εἶναι καλύτεροι ἀπὸ τούς ἄλλους; Χρειάζεται ἀπάντησι;

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΗΣ ΕΘΝΕΓΕΡΣΙΑΣ ΤΟΥ 1821

Στεκόμαστε με σεβασμό, με δέος κάποτε, μπρός στον μεγάλο τῆς νεότερας μας Ἱστορίας σταθμό, στὸ 1821. Διότι «δὲν πρόκειται, ὅπως σημειώνει ἕνας σύγχρονος μελετητής, γιὰ μιὰν ἀπλὴ καὶ δικαιολογημένη ὑπερηφάνεια... **ἀλλὰ γιὰ τὴν συνειδητοποίηση ἑνὸς θαύματος, ποὺ τὸ ἠθικὸ του μέγεθος ἀρμόζει, στ' ἀλήθεια, νὰ δεσπάζει ἀδιάκοπα στὴν σημερινὴ ἑλληνικὴ ζωή.**»

Καὶ τὸ ἠθικὸ του μεγαλεῖο στηρίχθηκε στὸ αἰώνιο, ἀπαρασάλευτο βᾶθρο, στὴν πίστη στὸν παντοδύναμο Κύριο. Τὸ Εἰκοσιένα εἶναι ἕνας συγκλονιστικός, ὡς πνευματικὴ ἐποπτεία, κόσμος ποὺ ἐπιτελεῖ τὸ ὑψηλότερο χρέος τῆς ἐλευθερίας χωρὶς οὔτε στιγμή νὰ ἀποσύρει τὸ βλέμμα του ἀπὸ τὸν **Οὐρανό.** Γι' αὐτὸ φεγγοβολεῖ ἀπὸ ἐλπίδα καὶ ἀρετή.

Εἶναι ἀλήθεια, χαρακτηριστικὴ στὴν ἀπλότητά της, ἀλλὰ καὶ στὸ πνευματικὸ της βάθος ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Ὀδυσσέα Ἀνδρούτσου, ποὺ ἀπνύθηκε στοὺς Γαλαξιδιώτες στὶς 22 Μαρτίου 1822. Τοὺς ἔγραφε:

«*Ἠγαπημένοι μου Γαλαξιδιώτες,*

Ἦταν φαίνεται ἀπὸ τὸν Θεὸν γραμμένο ν' ἀδράξωμε τὰ ἄρματα μίαν ἡμέρα καὶ νὰ κυθοῦμε καταπάνου στοὺς τυράννους μας, ποὺ τόσα χρόνια ἀνελεήμονα μᾶς τυραγνεύουν. Τί τὴν θέλομεν, βρὲ ἀδελφία, αὐτὴν τὴν πολυπικραμένην ζωὴν, νὰ ζοῦμε ἀποκάτω στὴ σκλαβιά καὶ τὸ σπαθὶ τῶν Τούρκων; Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ πῆ πὼς τάχα ἔχει τίποτε ἰδικό του, γιὰ τὸ ταχὺ βρίσκεται φτωχός, σὰ διακονίᾳ στὴ στρατιά. Αἱ φαμελιαῖς μας καὶ τὰ παιδιά μας εἶναι στὰ χέρια καὶ τὴ διάκρισι τῶν Τούρκων. Τίποτε, ἀδελφία, δὲν μᾶς ἔμεινε, δὲν εἶναι πρέποντας νὰ σταυρώσωμε τὰ χέρια καὶ νὰ τηρᾶμε τὸν οὐρανό· ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωσε χέρια, γνῶσι καὶ νοῦ· ἂς ρωτήσωμε τὴν καρδιά μας καὶ ὅ,τι μᾶς ἀπαντηκαίη ἂς τὸ βάλωμε γρήγορα σὲ πρᾶξιν, **καὶ ἂς εἴμεθα, ἀδελφία, βέβαιοι πὼς ὁ Χριστὸς μας, ὁ πολυαγαπημένος, θὰ βάλῃ τὸ χερί ἐπάνω μας...**

»Στ' ἄρματα, ἀδελφία! ἢ νὰ ξεσκαβθοῦμεν, ἢ ὅλοι νὰ πεθάνωμεν, καὶ βέβαια καλύτερο θάνατο δὲν μπορεῖ νὰ προτιμῆσῃ κάθε Χριστιανὸς καὶ Ἕλληνας...».

Αὐτὴ ἡ φλόγα ἀνάδευε στὶς ψυχὰς πολλῶν ὀπλαρχηγῶν καὶ φούντωνε τὸν ἐνθουσιασμὸ στὰ παλικάρια καὶ στὸ λαὸ ποὺ ἀνδρεῖα πολεμοῦσαν. Ἦταν ἡ θεϊκὴ φλόγα, ποὺ καλλιεργήθηκε ἐπίμονα ἀπὸ τὴν χριστιανικὴ πίστη. Μυστηριώδεις χυμοὶ ποὺ ἔτρεφαν νέους καὶ γέρους, παιδιά καὶ γυναῖκες. Ἀσύλληπτες δυνάμεις ποὺ ἐμψύκωναν καὶ πραγματοποιοῦσαν ἕνα θαῦμα: τὸ θαῦμα τῆς Ἐθνεγερσίας τοῦ 1821.

Βροντοφωνοῦσε ὁ Ἐπίσκοπος Ἀνδρούσης Ἰωσήφ στοὺς πολεμιστές:

«*Τρέξατε με ὀρμὴν, ἠξεύρετε ὅτι μαζῆ σας εἶναι ὁ Θεός... Ὅλοι ὁμοθυμαδὸν τρέξατε με πίστιν, με ἀγάπην καὶ με ἀπόφασιν, ὅλοι νὰ ἔχετε προσοκίην, ὑπακοὴν καὶ σέβας εἰς τοὺς Ἀρχηγούς... Ταῦτα πράττετε, ἢ δὲ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἔσται μετὰ πάντων ὑμῶν εἰς σωτηρίαν καὶ ἐλευθερίαν ψυχῆς καὶ σώματος.*»

Καὶ ἔρχονται οἱ ἀνιστόρητοι «προοδευτικοί», θλιβεροὶ πλαστογράφοι τῆς ἱστορίας, ἀνίκανοι νὰ συλλάβουν τὸ ἰδεολογικὸ περιεχόμενο τοῦ 1821 καὶ τὸ πνευματικὸ μήνυμά του, γιὰ νὰ σπιλώσουν τὴ μνήμη τῶν ἀγωνιστῶν

καὶ τῶν μαρτύρων τῆς πίστεως καὶ νὰ μιλήσουν γιὰ ἔμπνευση ἀπὸ τὴ γαλλικὴ ἐπανάσταση...

Λουσμένοι ἀπὸ τὸ κάλλος τοῦ Εἰκοσιένα, στρέφουμε τὸ βλέμμα μας πρὸς τὴν ἐποχὴ μας. Χωρὶς νὰ λείπουν καὶ στὶς ἡμέρες μας τοῦ Πνεύματος οἱ ἀναλαμπές, τὸν τόνο δυστυχῶς τὸν δίνει τὸ σκοτάδι καὶ ὁ παραλογισμός. Λεῖπει ἡ φλόγα τῆς πίστεως, ἡ διάθεση τῆς ἀνδρείας, ἡ προσφορὰ τῆς θυσίας καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως. Οἱ ψυχὰς μοιάζουν κάποτε ξεθουμασμένες, ἄτονες, γιὰ τὸν δὲν τὶς στηρίζουν, δὲν τὶς μαγνητίζουν, δὲν τὶς νευρώνουν τὰ πνευματικὰ ἰδανικά. Χρειάστηκε ἀπὸ τὸ Εἰκοσιένα ὡς σήμερα, πολὺ νὰ πονέσουμε καὶ νὰ πολεμήσουμε σκληρὰ ὡς Ἕθνος γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀξιοπρέπειά μας. Καὶ σ' ὅλες αὐτὲς τὶς δύσκολες ὥρες ἡ φλόγα τῆς πίστεως φούντωνε τὸν ἐνθουσιασμὸ καὶ χάριζε τὴ νίκην. Σήμερα ὅμως μίπως ἔχουμε κατὰ νοῦ περισσότερο τὴν καλοπέραση καὶ ὄχι τὰ ἰδανικά τῆς πίστεως; Δουλοὶ τοῦ κοντόθωρου ἀτομισμού μας, ἀσχολούμαστε μόνον με τὴν ὑλικὴ μας εὐμάρεια. Ὡστόσο ἂν θέλωμε νὰ ἐπιζήσουμε ὡς Ἕθνος, νὰ προσφέρουμε στὸν σύγχρονο κόσμον ἕνα τρανὸ μήνυμα, πρέπει νὰ ριζώσει βαθειὰ μέσα μας τούτη ἡ ἀλήθεια: **Ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν Ἐλευθερίαν δὲν σταματᾷ μονάχα ὅταν διώχνουμε τοὺς κατακτητὲς ἀπὸ τοὺς βράχους μας, ἀλλὰ συνεχίζεται καὶ σὲ καιροὺς εἰρηνικοὺς, γιὰ τὴν ἀγώνας Δικαιοσύνης καὶ Ἀλήθειας, ἀγώνας νὰ θεμελιωθεῖ σὲ πνευματικὰ βᾶθρα ἢ ἐθνικὴ ζωὴ, ἀγώνας νὰ ἀναδειχθοῦν προσωπικότητες ἀληθινὰ ἀνδρείων.**

Τὸ Ἕθνος αὐτὸ ποὺ ζεῖ κάτω ἀπὸ τὴν βαθύτατην ἐπίδραση τοῦ Εἰκοσιένα, πρέπει νὰ ἐτοιμάσει μιὰ νέα γενεά, ὄχι ἀνθρώπων βολεμένων στὴν καλοπέρασή τους, ἀλλὰ ἐτοιμῶν νὰ θυσιασθοῦν γιὰ τὶς ἅγιες ιδέες, ποὺ τιμοῦν τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀνωτεροποιοῦν τὴ ζωὴ του. Αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι τὸ θετικὸ καταστάλαγμα γιὰ τὰ 203 χρόνια ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση.

«Τῆ ἑπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὐρίσκει Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. Ἦν

δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. Εὐρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· ὃν ἔγραψεν Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφήται, εὐρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ· ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ Φίλιππος· ἔρχου καὶ ἴδε. Καὶ εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης ἐν ᾧ δόλος

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΜΑΡΤΙΟΥ Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ) ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰω. α΄ 44-52 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. ια΄ 24-26, 32-40

οὐκ ἔστι. Λέγει αὐτῷ Ναθαναὴλ· πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι,

ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν εἰδὼν σε. Ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· ραββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι εἶπόν σοι, εἰδὼν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; Μείζω τούτων ὄψει. Καὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεωγῶτα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου».

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΥΣ

«Ραββί, σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ».

Μιά συγκλονιστικὴ συνάντηση εἶχε ὁ Ναθαναὴλ μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Κι ὅταν ὁ Κύριος τοῦ ἀποκάλυψε ὅτι μὲ τὴ θεϊκὴ παντογνωσία του γινώριζε τί ἔκανε κάτω ἀπὸ τὴ συκιά, τότε μὲ ἱερὸ ἐνθουσιασμὸ εἶπε: **«Διδάσκαλε σὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶσαι ὁ Βασιλεὺς καὶ Μεσσίας πού περιμέναμε ἐμεῖς οἱ Ἰσραηλίτες».** Ἡ ὁμολογία αὐτὴ τοῦ Ναθαναὴλ εἶναι πολὺ σημαντικὴ γιὰ τὴν ὀρθόδοξη πίστη μας. Γι' αὐτὸ καὶ στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεώς μας, ἀφοῦ ὁμολογήσουμε τὴν πίστη μας «εἰς ἓνα Θεὸν Πατέρα Παντοκράτορα...» κατόπιν λέμε: «Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ...» Ὁ Θεάνθρωπος Κύριός μας εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου Ἰσραὴλ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Ἄς προσπαθῶμε λοιπὸν σήμερα νὰ ἐμβαθύνουμε στὶς δύο αὐτὲς δογματικὲς ἀλήθειες.

A. Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἀκούσαμε τὴν ὁμολογία τοῦ Ναθαναὴλ στὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο. Καὶ ἡ Ἐκκλησία μας διεκήρυξε βάσει τῆς Ἁγίας Γραφῆς τὴν ἀλήθεια αὐτή. Ὅτι δηλαδὴ ἦταν καὶ εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεὸς τέλειος, διότι γεννήθηκε ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων. Στὸ θεόπνευστο βιβλίον τῶν Ψαλμῶν διαβάζουμε: «...Κύριος εἶπε πρὸς με· υἱὸς μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε» (Ψαλμ. β΄ 7). Δηλαδὴ ὁ Κύριος εἶπε πρὸς ἐμένα: Υἱὸς μου, τὸν ὁποῖο ἐγέννησα ἐκ τῆς οὐσίας μου πρὸ πάντων τῶν αἰώνων καὶ σήμερα εἶσαι Σὺ. Τὸ «**Εγὼ**» τονίζει τὴν ἰδιαιτέρη σχέση τοῦ Θεοῦ ὡς Πατέρα καὶ τοῦ Χριστοῦ ὡς Υἱοῦ. Τὸ «**σήμερον γεγέννηκά σε**», περιλαμβάνει τὸ παρὸν «**σήμερον**» καὶ τὸ παρελθόν «**γεγέννηκα**». Τονίζεται λοιπὸν ἐδῶ ἡ προαιώνια γέννηση καὶ σὲ κάθε στιγμή τοῦ χρόνου ὑπαρξῆς τοῦ Υἱοῦ. Κατὰ τοὺς ἁγίους Πατέρες ὁ Χριστὸς «**ἀεὶ γεννᾶται**». Πάντοτε γεννᾶται σὲ κάθε καλοπροαίρετη ψυχῇ, πού τὸν δέχεται ὡς προσωπικὸ Σωτῆρα καὶ Λυτρωτῆ.

Ἄλλὰ ἄς ἀναφέρουμε δύο μαρτυρίες καὶ ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη. Στὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιο, ὅταν ὁ Κύριος ρώτησε τοὺς μαθητὲς του, «**σεῖς ποῖος λέτε ὅτι εἶμαι;**» ὁ ἀπόστολος Πέτρος εἶπε: «**Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ αἰώνιου, πού ἔχει ζωὴ καὶ δίνει ζωὴ**» (Ματθ. ιστ΄ 16). Καὶ ὁ Κύριος δέχθηκε τὴν ὁμολογία του γιὰτὴ ἦταν ὀρθή. Καὶ μακάρισε τὸν

Πέτρο πού ἔκανε αὐτὴ τὴν ὁμολογία.

Ὅμως ἀξιοσημείωτη εἶναι καὶ ἡ ὁμολογία τοῦ Ἐκατόνταρχου πού βρισκόταν κάτω ἀπὸ τὸν Σταυρὸ τοῦ Γολγοθᾶ. «**Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως κράζας ἐξέπνευσεν, εἶπεν· ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν Θεοῦ**» (Μαρκ. ιε΄ 39). Ὅταν, δηλαδὴ, εἶδε ὁ ἑκατόνταρχος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ἀφοῦ ἔκραξε μὲ δυνατὴ φωνή (πράγμα πού μαρτυροῦσε δύναμη καὶ ὄχι ἐξάντληση), παρέδωσε τὸ πνεῦμα του, εἶπε: «**Ἀλήθεια ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν Υἱὸς τοῦ Θεοῦ**».

B. Ο ΙΗΣΟΥΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς μέσα στὴν Ἁγία Γραφή μαρτυρεῖται ὄχι μόνον ὡς Προφήτης καὶ ὡς Μέγας Ἀρχιερεὺς (Λουκ. κδ΄ 19, Ἐβρ. ζ΄ 17-25 καὶ ν΄ 1-2), ἀλλὰ καὶ ὡς Βασιλεὺς. «**Θὰ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνες ὡς αἰώνιος βασιλεὺς σὲ ὅλες τὶς γενεὲς τῶν πιστῶν, πού θὰ ἀποτελοῦν τὴ νέα πνευματικὴ οἰκογένεια τοῦ Ἰακώβ. Καὶ ἡ βασιλεία του δὲν θὰ λάβει ποτὲ τέλος**».

Ὅταν ἀποδέχεται τὴν ὀνομασία Χριστὸς ἢ Μεσσίας, τὴν ἀποδέχεται ὑπὸ τὴν ἔννοια τοῦ βασιλιά. Σ' αὐτὸν θὰ ἔδιδε Κύριος ὁ Θεός «**τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος**» (Λουκ. α΄ 32-33). Αὐτὰ τὰ λόγια εἶπε ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ στὴν Θεοτόκο.

Δὲν εἶναι λοιπὸν ὁ Χριστὸς βασιλεὺς κοσμικὸς καὶ ἐπίγειος. Ὁ ἴδιος διεκήρυξε ὅτι «**ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου**» (Ἰωάν. ιη΄ 36). Ὁ Κύριος εἶναι βασιλεὺς πνευματικὸς καὶ βασιλεὺς τῶν ψυχῶν μας.

Ἄλλὰ τί σημαίνει πρακτικὰ ἡ ὑπέροχη αὐτὴ ἀλήθεια; Ὁ Χριστὸς εἶναι βασιλεὺς τῆς ψυχῆς μου. Βασιλεύει καὶ κυβερνᾷ τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά μου. Εἶναι ὁ μόνος Κύριός μου, τὸν ὁποῖο ὀφείλω νὰ ὑπηρετῶ πιστὰ καὶ νὰ κάνω τὸ θέλημά Του. Οἱ ἐπιθυμίες μου, οἱ πόθοι μου, τὰ αἰσθήματά μου, οἱ σκέψεις μου στρέφονται σ' Ἐκεῖνον. Δουλεύω γι' αὐτὸν καὶ δίνωμαι σ' αὐτὸν κάθε μέρα καὶ ὥρα καὶ στιγμή. Τὸν ἀγαπῶ μὲ ὅλη μου τὴν ὑπαρξῆ. Γι' αὐτὸν ἀναπνέω καὶ ζῶ, ὅπως ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ θεολόγος πού ἔλεγε: «**Μνημονευταῖον Θεοῦ μάλλον ἢ ἀναπνευσταῖον**».

«Εἰσῆλθε πάλιν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι. Καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε

μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. Καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσει αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράβαττον, ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Ἦσαν δὲ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθημένοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; Τίς δύναται ἀφιέναι

ΚΥΡΙΑΚΗ 31 ΜΑΡΤΙΟΥ Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΛΑΜΑ) ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. β΄ 1-12 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. α΄ 10-β΄ 3

ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός; Καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως αὐτοὶ διαλογιζο-

νται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· τί ταῦτα διαλογιζέσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Τί ἐστὶν εὐκοπώτερον εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε καὶ ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει; Ἴνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας -λέγει τῷ παραλυτικῷ· Σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν».

ΤΟ ΠΛΘΟΣ ΤΗΣ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑΣ «Τί οὗτος λαλεῖ βλασφημίας;».

Τέσσερις ἄνδρες ξεσκέπασαν τὴ στέγη τοῦ σπιτιοῦ μέσα στὸ ὅποιο δίδασκε ὁ Χριστός. Ὁ κόσμος ἦταν τόσο πολὺς, ὥστε δὲν μπορούσαν νὰ φέρουν τὸν παράλυτο ἄνθρωπό τους κοντὰ στὸν Κύριο. Ἔτσι μὲ πίστη μεγάλη, τὸν κατεβάζουν μὲ τὰ σχοινιά ἀπὸ τὴν ὀροφὴ μπροστὰ στὰ πόδια τοῦ Κυρίου. Βλέποντας ὁ Κύριος Ἰησοῦς τὴν πίστη τους λέει στὸν παράλυτο: «**Παιδί μου σοῦ συχωροῦνται οἱ ἁμαρτίες σου**». Τότε, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Γραμματεῖς ποὺ καθόντουσαν ἐκεῖ, ἄρχισαν νὰ σκέπτονται μέσα τους. Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ μιλάει ἔτσι; Γιατί ἐκστομίζει βλασφημίας; Ποιὸς μπορεῖ νὰ συχωρεῖ ἁμαρτίες παρὰ μόνον ἕνας, δηλαδὴ ὁ Θεός; Μὲ τοὺς λογισμοὺς τους αὐτοὺς, ὄχι μόνον κατηγοροῦσαν τὸν Χριστό, ἀλλὰ οἱ ἴδιοι βλασφημοῦσαν, γιατί δὲν πίστευαν στὸν Χριστό, ποὺ ἦταν θαυματουργὸς καὶ παντοδύναμος Θεός. Ὅμως αὐτοὶ ἔμειναν στὴν ἀπιστία τους καὶ τὸν ἔβλεπαν σὰν ἕνα κοινὸ ἄνθρωπο. Βλασφημία εἶναι ἢ κακολογία, ἢ δυσφημία, τὰ ἀσεβῆ λόγια κατὰ τοῦ Θεοῦ. Βλάσφημος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ποὺ βρίζει τὸν Θεό. Ἐκεῖνος ποὺ μὲ λόγια ἢ σκέψεις, μὲ βιβλία καὶ περιοδικὰ καὶ μὲ διάφορα ἔργα, θέλει νὰ ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸν Θεὸ τὴν πανσοφία Του, τὴν παντοδυναμία Του, τὴν πρόνοια καὶ εὐσπλαχνία Του. Ἀκόμα νὰ θέλει νὰ τοῦ ἀποδώσει ὅ,τι δὲν τοῦ ἀρμόζει, π.χ. ἀποκαλῶντας Τον ἄδικο, σκληρό, κακοποιό.

A. Η ΒΛΑΣΦΗΜΙΑ ΣΟΒΑΡΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ

Δυστυχῶς ἀκούμε συχνὰ - πυκνὰ βλαστήμιες μέσα στὴν κοινωνία ποὺ ζοῦμε. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ θολὸ ποτάμι τῆς γλωσσικῆς χυδαιότητας, χάθηκε καὶ ἡ ἱερότητα τῆς γλώσσας, καὶ ἡ σοβαρότητα καὶ ἡ υπεύθυνη χρῆση της. Ἀντίθετα, ἔγινε ὄργανο ἠθικῆς καὶ ἔθνικῆς ἐκλύσεως, ἀνευθυνότητας, ὄχι πιά τῶν ἀσῆμων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπισῆμων... Τὸ τραγικὸ εἶναι ὅτι ὄχι μόνον στὰ Γυμνάσια καὶ τὰ Λύκεια, ἀλλὰ καὶ στὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα, ἀκούγονται ἀπὸ τὰ παιδιὰ βρισιὲς καὶ βλαστήμιες γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας μητέρας Του...

Εἶναι μιὰ φοβερὴ πληγὴ τῆς κοινωνίας μας καὶ σίγμα γιὰ τὸν πολιτισμὸ μας. Πολλοὶ βλαστημοῦν ἀπὸ κακὴ συνήθεια, χωρὶς καμιά αἰτία. Ἄλλοι στὸ θυμὸ τους, στὰ νεῦρα τους ἢ ὅταν εἶναι μεθυσμένοι. Ἄλλοι χύνουν τὸ δηλητήριο τῆς βλαστήμιαις γιὰ τὸν Κύριό μας καὶ

τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας. Ὅλοι, καὶ πρὸ παντὸς οἱ τελευταῖοι προσβάλλουν βάνουσα τὴν ἀλήθεια καὶ τὸν πανάγαθο Θεὸ μας.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ συνειδητοποιήσουμε ὅλοι μας ὅτι ἡ βλασφημία εἶναι μιὰ ἀπὸ τις πιὸ σοβαρὲς ἁμαρτίες. «*Ἡ βλασφημία, γράφει ὁ ἱερὸς Αὐγουστίνος, εἶναι ἀκόμα πιὸ σοβαρὴ κι ἀπὸ αὐτὴ τὴ θεοκτονία τῶν Ἰουδαίων. Γιατὶ οἱ σταυρωτὲς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν γνώριζαν ἐκεῖνο ποὺ ἔκαναν. Ὅμως οἱ σημερινοὶ βλάσφημοι (συγγραφεῖς, λογοτέχνες, τηλεπαρουσιαστές, ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπλοῖκοι ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ μας) ξέρουν τί λένε. Καὶ γνωρίζουν τί εἶναι ὁ Θεὸς καὶ τί εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός.*» Ἡ βλασφημία λοιπὸν εἶναι μιὰ τρομερὴ ἀσέβεια καὶ ἀχαριστία πρὸς τὸν Δημιουργὸ καὶ Λυτρωτὴ μας. Γι' αὐτὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα λέει μέσα στὴν Ἁγία Γραφή: Οἱ βλάσφημοι «**θα ἐξολοθρευθοῦν**» (Ψαλμ. λστ' 22).

B. ΠΟΙΑ Η ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ;

Μὲ σοβαρή, ἐπιβλητικὴ καὶ τακτικὴ στάση νὰ ἀντιδρούμε κάθε φορὰ ποὺ ἀκούμε μιὰ βλαστήμια. Εἴτε μὲ μιὰ προσευχή, εἴτε μὲ μιὰ διαμαρτυρία, εἴτε μὲ μιὰ ἀποχώρησι ἀπὸ τὸν τόπο ἐκεῖνο ποὺ βλασφημεῖται τὸ ἅγιον Ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τοῦ Κυρίου μας ἢ τῆς Παναγίας.

Ἄν ἡ βλαστήμια προέρχεται ἀπὸ ἀνώτερο, τότε ἂς δεῖξουμε μὲ τὴ στάση μας ὅτι δὲν συμφωνοῦμε καὶ ἀποδοκιμάζουμε τὰ βλάσφημα λόγια. Ἄν προέρχεται ἀπὸ συναδέλφο ἢ βοηθὸ μας καὶ ὑφιστάμενο, τότε ἂς ἔχουμε τὸ θάρρος μὲ σύνεση καὶ φρόνησι νὰ διαμαρτυρηθοῦμε ἢ καὶ νὰ παρατηρήσουμε αὐστηρὰ τὸν βλάσφημο. Θὰ τοῦ ποῦμε, ὅτι οἱ βλαστήμιες ὑποβιβάζουν τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια. Θὰ τοῦ δηλώσουμε κατηγορηματικὰ, ὅτι δὲν ἀνεχόμεστε μπροστὰ μας νὰ βλασφημεῖται τὸ ἅγιον Ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Οὔτε τὸ κρασί, οὔτε ὁ θυμὸς καὶ τὰ νεῦρα, οὔτε ἡ κακὴ συνήθεια μποροῦν νὰ δικαιολογήσουν τὸν Χριστιανὸ νὰ ἀνοίγει τὸ στόμα του καὶ νὰ βρίζει τὸν Πλάστη καὶ Θεὸ μας καὶ τοὺς ἁγίους τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἔχουμε τεράστια εὐθύνη ὅλοι μας, ποὺ δείχνουμε ἀπαράδεκτη ἀνοχή καὶ ἀδιαφορία γιὰ τὸ μεγάλο ἁμάρτημα τῆς βλασφημίας. Ὁ καθένας μας ἂς κάνει τὸ χρέος του.

ΝΑ ΘΥΜΟΜΑΣΤΕ...

Δέν είχαν περάσει πολλά χρόνια από την επανάσταση του 1821. Πολλοί από τους καπεταναίους κι όπλαρχηγούς βρίσκονταν άκόμη στη ζωή. Καί πρώτοι αὐτοί, ανάμεσα στο λαό, χαίρονταν τή λευτεριά τους.

“Όμως με τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου, σιγά-σιγά, ἄρχισε νὰ ξεθωριάζει στή μνήμη τῶν πολλῶν, ἡ πρόσφατη ἱστορία τοῦ Ἑθνους.” Ἐρχονταν ἔτσι μέρες σημαντικές, ἐπέτειοι—σταθμοί κι ἦταν φορές ποῦ σχεδόν περνοῦσαν ἀπαρατήρητες. Κάτι τέτοιο συνέβη καί τὸ 1842, ὅπως διαβάζουμε σὲ μιὰ ἐφημερίδα τῆς ἐποχῆς.

Πρόκειται γιὰ τὴν ἐπέτειο τῆς ναυμαχίας τοῦ Ναυαρίνου, στὶς 20 Ὀκτωβρίου 1827. Ἐκεῖ ποῦ ὁ στόλος τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων (Ἀγγλίας-Γαλλίας-Ρωσίας) κατέστρεψε τὸν Τουρκοαιγυπτιακό. Ἦταν ἡ τελευταία ναυμαχία τοῦ Ἀγῶνα, ποῦ ἔπαιξε ἀποφασιστικὸ ρόλο γιὰ τὴν ἀναγνώριση τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἑθνους.

Νά, λοιπόν, τὶ διαβάζουμε σ’ ἓνα φύλλο τῆς ἐφημερίδας «Ἀθηνᾶ» τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου τοῦ 1842:

«... Τὸ ἑσπέρας ὁ Σάντος Μπαλοῦρδος ἐφώτισε παντοῦ τὸ καφενεῖον του, ἔφερε μουσικὴν καὶ διασκεδάζε τὸ κοινὸν πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἀξιομνημονεύτου τῶν Ἀβαρινῶν μάχης, τῶν στόλων τῶν συμμάχων δυνάμεων κατὰ τῶν Τουρκικῶν...» Ἐρωτώμενος δέ, διατὶ μόνος μεταξὺ τῶν ἄλλων πανηγυρίζει τὴν ἔνδοξον ἐκείνην μάχην, «διότι καὶ μόνος, ἀπεκρίθη, ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας εὐρέθην εἰς αὐτήν... Εἶμαι ἀπλῶς πολίτης Ἕλλην καὶ καυχῶμαι διὰ τοῦτο. Εἶμαι καφεπῶλης!»

Μὲ τὸν ἀπλό του τρόπο ὁ ἄξιος ἐκεῖνος πατριώτης ἔδωσε ἓνα πολύτιμο μάθημα στοὺς συγχρόνους του. Ἐπίκαιρο ὅμως, γιὰ κάθε ἐποχή: «Χρέος μας, νὰ θυμώμαστε τὰ μεγάλα γεγονότα ποῦ σημαδεύουν τὴ ζωὴ καὶ τὴν πορεία τοῦ Ἑθνους μας!»

Ἀλίμονο στὸ Ἑθνος ποῦ χάνει τὴ μνήμη του. Γιατὶ τότε καὶ τὸ παρόν του θὰ εἶναι «κοντόθωρο» καὶ τὸ μέλλον του ἀμφίβολο. Ἴδιαίτερα, ἐμεῖς ὡς Ἕλληνες ἔχουμε πολλοὺς λόγους ποῦ πρέπει νὰ θυμώμαστε, νὰ τιμοῦμε καὶ νὰ διδασκόμαστε ἀπὸ τὴν ἱστορία μας.

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Ἐπάρχουν προβλήματα μεγάλα καὶ συγκλονιστικά. Προβλήματα ὑπερφυσικά καὶ μεταφυσικά, ποῦ ὅμως ἔχουν ἰσχυρὸ τὸν ἀντίκτυπό τους στὴν καθημερινὴ ζωὴ. Ποιὸς δὲν στάθηκε με ἀπορία καὶ δέος μπροστὰ σὲ μερικὰ ἀδυσώπητα ἐρωτηματικά; Γιατὶ ζῶ; Τί νόημα μπορεῖ νὰ ἔχει μιὰ ζωὴ, ποῦ ὕστερα ἀπὸ ὀγδόντα, ἐνενήντα χρόνια θὰ καταλήξει σ’ ἓνα παγερὸ μνημα; Μποροῦν νὰ ἱκανοποιηθοῦν οἱ ἀσίγαστοι πόθοι τῆς ψυχῆς χωρὶς τὴν ἐνατένιση τοῦ Οὐρανοῦ;

Καὶ ὁ σύγχρονος τραγικὸς ἄνθρωπος, χωρὶς μεταφυσικὴ τοποθέτηση, βρίσκει τὴν εὐκόλη λύση στὴν ἄρνηση καὶ στὴ φυγὴ. Ὁ ἀλκοολισμὸς, ἡ ὀπιομανία, ὅλη ἡ ἀνψυχτικὴ διάδοση τῶν παραισθησιογόνων ποῦ ἔχει προσλάβει διαστάσεις πρωτοφανοῦς ἐπιδημίας, τί ἄλλο μαρτυροῦν; Ἄντὶ νὰ στραφεῖ ὁ κουρασμένος ἄνθρωπος στὸ Σωτῆρα Χριστὸ γιὰ νὰ ἀναζητήσει τὴν αἰτία τοῦ δράματός του καὶ νὰ βρεῖ τὴ σωστὴ του λύση, καταφεύγει σὲ ἡμίμετρα ἢ σὲ ψεύτικες λύσεις, ποῦ δεινώνουν πιὸ πολὺ τὴν κατάστασή του. Ἄστεγος μεταφυσικά, περιπλανᾶται στὴν ἐρημιὰ τῆς ἀπιστίας καὶ ἐκεῖ, γυμνὸς ἀπὸ ἠθικά ἐφόδια καὶ πνευματικὸ ἐξοπλισμὸ, χτυπιέται ἀνελέπτα ἀπὸ τὶς καταιγίδες τῶν ψυχικῶν συγκρούσεων. Ἐπαναστατεῖ τότε ἐναντίον τῆς «καταναλωτικῆς κοινωνίας», τοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ κατεστημένου, ἀντὶ νὰ ἐπαναστατήσει ἐναντίον τοῦ ἀνεργάτιστου ἑαυτοῦ του, ποῦ τὸν κρατᾶει δέσμιο τῆς πνευματικῆς ὑπαναπτύξεως καὶ τοῦ ἠθικοῦ τελματισμοῦ.

ZOH Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν. Ἄργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH» Σ.Α., Καρύτση 14, (4ος ὄροφος) 105 61 Ἀθῆναι.
Τηλ.: 210 64 28 331 (Καθημερινές 8:00 - 14:00), FAX: 210 64 63 606.

e-mail: athenszoh@gmail.com

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Καρύτση 14, 105 61 Ἀθῆναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

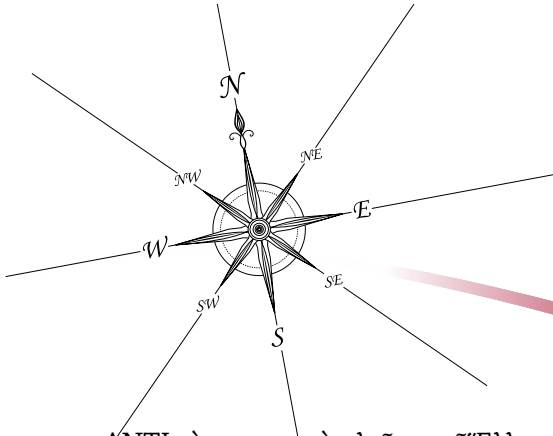
Ἡ ἀνανέωση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐσωτερικοῦ (10 €)
μπορεῖ νὰ γίνῃ με τοὺς ἐξῆς τρόπους:

- Μὲ κατάθεση στὴν Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, στὸν λογαριασμὸ ποῦ διατηρεῖ ἡ Ἀδελφότης ὑπ’ ἀριθμ.: **132/296000-13 (IBAN: GR1501101320000013229600013)**, δικαιοῦχος: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH». Στὴν αἰτιολογία νὰ ζητᾶτε νὰ σημειώνεται ρητῶς τὸ ὀνοματεπώνυμο τοῦ συνδρομητῆ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ περιοδικοῦ (ZOH)
- Στὰ βιβλιοπωλεῖα «ZOH» (Καρύτση 14, Ἀθῆνα καὶ Ἀγ. Σοφίας 41, Θεσσαλονίκη) καὶ συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεῖα
- Στὰ ΕΛΤΑ με ἔντυπο ταχυπληρωμῆς ποῦ συναποστέλλεται ἀνὰ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα γιὰ ὅσους ἔχουν ὀφειλὴ
- Στὰ ΕΛΤΑ με ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ στὴ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ (Καρύτση 14, 105 61 Ἀθῆνα). Προβλέπεται ἐπιβάρυνση με ταχυδρομικὰ τέλη
- Σὲ κατὰ τόπους συνεργάτες καὶ ἀντιπροσώπους, οἱ ὅποιοι θὰ κόβουν σχετικὲς ἀποδείξεις.

Ἡ ἀνανέωση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐξωτερικοῦ (25 €) / Κύπρου (15 €)
μπορεῖ νὰ γίνῃ μόνο με κατάθεση στὴν τράπεζα:

IBAN: GR1501101320000013229600013

BIC/Swift Code: ETHNGRAA

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΑΓ.ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΙΟΣ (827 - 869, 815 - 885)

3

ΑΝΤΙ την πορφυρή χλαίνα του Έλληνα αξιωματικού ό Κωνσταντίνος, προτιμά τὸ ταπεινὸ ράσο τοῦ κληρικοῦ, Ἀντὶ τὴν στρατηγικὴ ράβδο, τὸ ἀπέριττο ραβδί τοῦ ἱεραποστόλου. Νέος χειροτονεῖται διάκονος κι ἀργότερα πρεσβύτερος.

Κληρικὸς τώρα προσφέρει τὶς πρώτες του ὑπηρεσίες σὰν πατριαρχικὸς χαρτοφύλακας καὶ βιβλιοθηκάριος τῆς Ἀγίας Σοφίας. Ἐδῶ εἶναι στὸ στοιχεῖο του. Τακτοποιεῖ τὰ βιβλία. Καὶ συγχρόνως μελετᾷ καὶ προάγεται συνεχῶς, ἀποκτώντας καὶ νέες γνώσεις. Μελετᾷ τὴν Ἁγία Γραφή, τοὺς ἀπολογητὲς καὶ τοὺς ἄλλους Πατέρες. Θέλει νὰ εἶναι γερὰ καταρτισμένος στὰ θέματα τῆς Πίστεως... Βλέπει, ὁραματίζεται τὸ ἔργο του, ἔργο ἱεραποστόλου καὶ φωτιστοῦ τῶν **«ἐν σκοτει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένων»** καὶ γι' αὐτὸ ἐμβαθύνει στὴν μοναδικὴ Ἀλήθεια. Πῶς θὰ τὴν μεταδώσει, ἂν δὲν τὴν κατέχει καλά;

Ὅσο ὅμως δὲν μένει γιὰ πολὺ στὴ θέση τοῦ βιβλιοθηκάριου. Ὅπως σχεδὸν ὅλοι οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας νοιώθει κι αὐτὸς τὴν ἀνάγκη τῆς περισυλλογῆς. Ἀφήνει τὴ θέση του καὶ καταφεύγει σ' ἕνα Μοναστήρι. Ἐκεῖ, ἀπερίσπαστος, προσεύχεται καὶ μελετᾷ.

Στὴν Βασιλεύουσα ἡ αἰφνίδια ἀναχώρησή του ἀναστατώνει τὸν Θεόκτιστο καὶ τὰ Ἀνάκτορα. Τὸν θέλουν κοντά τους. Ὁ Αὐτοκράτορας διατάσσει νὰ τὸν βροῦν καὶ νὰ τὸν φέρουν πίσω στὴν Κωνσταντινούπολη. Ἐξὶ μῆνες τὸν ἀναζητᾷ τὸ ἀπόσπασμα καὶ τελικὰ τὸν ἀνακαλύπτει. Τὸν ὀδηγοῦν στὴν Βασιλεύουσα, ποῦ τὸν ὑποδέχεται ὁ Θεόκτιστος καὶ οἱ αὐλικοί. Ὑστερα ἀπὸ τὰ παράπονα, ποῦ τοῦ ἐκφράζουν, ζητοῦν νὰ δεχθεῖ τὴν ἔδρα τῆς Φιλοσοφίας στὴ Σχολὴ τῆς Μαγναύρας. Ὅπως συνέβη καὶ μὲ τὸσους ἄλλους, ἀληθινὰ μεγάλους, καὶ τὸν Κωνσταντῖνο τὰ ἀξιώματα τὸν κυνηγοῦν. Δὲν ἐπιζητεῖ αὐτὸς θέσεις. Οἱ θέσεις τὸν ἀναζητοῦν.

Στὴν ἀρχὴ φέρνει δυσκολίες, ἀρνεῖται, ζητᾷ νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ ξαναπαίει στὴ Μονή του. Οἱ ἄρχοντες ὅμως εἶναι ἀμετάπιστοι. Τοῦ ζητοῦν ἐπίμονα ν' ἀναλάβει τὴν καθηγητικὴ ἔδρα. Στὸ τέλος πείθεται. Γίνεται καθηγητὴς στὴ Σχολή, ποῦ πρὶν λίγο ἦταν σπουδαστής. Διδάσκει μὲ ζῆλο, ὄρεξη, ἐνθουσιασμό. Μεταδίδει τὶς γνώσεις του, θεμελιωμένες πάνω στὴν Πίστη. Ἀναπτύσσει λαμπρὴ διδακτικὴ δρᾶση καὶ ἀποκτᾷ τὸν ἐπίζηλο τίτλο τοῦ «φιλοσόφου». Ἐκτιμᾷται ἀπὸ ὅλους. Οἱ μαθητὲς του τὸν σέβονται. Οἱ πρεσβύτεροι στὴν ἡλικία τὸν ἀγαποῦν, καμαρώνουν τὸ νεαρὸ Θεσσαλονικέα...

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἂς τονίσουμε τὸν ἰδιαίτερο σύνδεσμό του μὲ τὸν λόγιο Πατριάρχη Μέγα Φώτιο. Ὑπῆρξε μαθητὴς του καὶ τώρα συνάδελφός του στὸ ἴδιο Ἰδρυμα. Ἦταν στενός του φίλος. Ἀναμφιβόλως καὶ τούτη ἡ φιλία ἐπέδρασε στὴν διαμόρφωση τῆς προσωπικότητας τοῦ νεαροῦ κληρικοῦ μας. Ἡ ἐξαιρετικὴ μορφή τοῦ Φωτίου τοῦ αὔξησε τὴν ἀγάπη του στὴ μόρφωση, τοῦ ἐνέπνευ-

σε ζῆλο φλογερότερο γιὰ τὸν φωτισμὸ τῶν λαῶν. Ἦταν ὁ Μέγας Φώτιος! Ἄνθρωπος, ποῦ ὀδηγοῦσε πρὸς τὶς κορυφὲς τοὺς συνεργάτες του!

Δὲν περιορίζεται ὅμως μόνο στὴν ἔδρα ὁ Κωνσταντῖνος. Γίνεται σύμβουλος τῶν ἀρχόντων καὶ μετέχει στὴν πνευματικὴ κίνηση τῆς Βασιλευούσας. Ἡ ἱστορία περιγράφει μὲ ζωηρὰ χρώματα τὴν δημόσια συζήτησή του μὲ τὸν τέως Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννη Ζ' τὸν Γραμματικὸ (836-842), ποῦ καθαιρέθηκε γιὰ τὶς εἰκονομαχικὲς του ἰδέες καὶ ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὸν ὁμολογητὴ Πατριάρχη Μεθόδιο (842-846).

Ὁ Πατριάρχης Ἰωάννης ἦταν ἔμπειρος συζητητὴς καὶ εἶχε μεγάλη μόρφωση. Ἐγκαταλείποντας τὸν θρόνο του εἶχε δηλώσει μὲ ὑπεροψία: *«Διὰ τῆς βίας μὲ ἀνετρέψατε, ἀλλὰ δὲν μὲ ἐνίκησατε εἰς τὴν συζήτησιν, διότι κανεὶς δὲν ἤμπορεῖ νὰ ἀντιπαθῆ εἰς τὴν διδασκαλίαν μου»*. Ὁ Αὐτοκράτορας ὄρισε τὸν Κωνσταντῖνο γιὰ μιὰ ἰδεολογικὴ συζήτηση μὲ τὸν καθαιρεθέντα Πατριάρχη Ἰωάννη, στὸν ὁποῖο εἶπε: *«Ἀν νικήσης αὐτὸν τὸν νεαρὸν εἰς τὴν συζήτησιν, πάλιν θὰ καταλάβης τὸν θρόνον σου»*. Τὸση ἐμπιστοσύνη εἶχε στὴ μόρφωση τοῦ Κωνσταντίνου ὁ Αὐτοκράτορας!

Στὴν συζήτηση αὐτὴ μὲ τὸν πεπειραμένο ἀντίπαλό του ὁ Κωνσταντῖνος κέρδισε τὴν πρώτη δημοσίαν νίκη. Ὑπεράσπισε μὲ δεξιότητα καὶ πειστικότητα τὴν Ὀρθόδοξη διδασκαλία γιὰ τὴν τιμητικὴ προσκύνηση τῶν ἱερῶν εἰκόνων. Ἐδειξε ὅλη τὴν διαλεκτικὴ του ἰκανότητα, ὑπεγράμμισε τὴν ἀλήθεια, ὅτι δὲν προσκυνοῦμε τὴν ὕλη, ποῦ ἀποτελεῖ τὴν εἰκόνα, ἀλλὰ ἡ τιμὴ μας ἀναφέρεται στὸ ἱερὸ πρόσωπο ποῦ εἰκονίζεται!

Ἡ πρώτη νίκη ἀκολουθεῖται γρήγορα ἀπὸ δευτέρη. Στὰ 851 μ.Χ., σὲ ἡλικία 24 χρονῶν, στέλνεται ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα Μιχαὴλ Γ', στοὺς Σαρακηνούς, γιὰ νὰ ὑπερασπίσει τὴν χριστιανικὴ θρησκεία. Οἱ Σαρακηνοὶ ἦ Ἀραβες μωαμεθανοί, ποῦ εἶχαν ἀφαιρέσει ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία, τὴν Συρία, τὴν Ἀρμενία καὶ τὴν Αἴγυπτο, ἦρθαν σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν πολιτισμὸ τῆς. Ἐπηρεάσθηκαν ἔτσι ἀπὸ τὴν βυζαντινὴ σκέψη καὶ καλλιέργησαν τὴν ἐπιστήμη καὶ τὶς τέχνες. Συγχρόνως ὅμως πολεμοῦσαν τὴν χριστιανικὴ θρησκεία, κλειάζοντας μάλιστα τὴ διδασκαλία γιὰ τὴν Ἁγία Τριάδα. Ὁ Μιχαὴλ ὁ Γ' λυπήθηκε, ὅταν ἔμαθε τὴν στάση τῶν Ἀράβων ἐναντίον τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως καὶ ἀπεφάσισε νὰ στείλει – ἀφοῦ μάλιστα ζήτησαν κάποιον, γιὰ νὰ συζητήσουν μαζί του ἐπάνω σὲ θρησκευτικὰ θέματα - τὸν Κωνσταντῖνο, γιὰ νὰ τοὺς μεταδώσει τὸ ἀληθινὸ Φῶς. Ὁ Κωνσταντῖνος δέχτηκε τὴν ἀποστολή, λέγοντας: **«Εὐχαρίστως θὰ ὑπάγω διὰ τὴν χριστιανικὴν πίστην. Δι' ἐμὲ ὑπάρχει τι γλυκύτερον εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ ζῶ καὶ ν' ἀποθάνω διὰ τὴν Ἁγίαν Τριάδα;»** (Συνεχίζεται)

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΟΥ NETFLIX

Σάλο έχει προκαλέσει νέα δραματοποιημένη σειρά ντοκιμαντέρ του Netflix για τον Μέγα Άλεξανδρο, με τον τίτλο "Alexander: The Making of a God", που εμφανίζει τον Άλεξανδρο ως ανοικτά όμοφυλόφιλο. Ήδη στο πρώτο επεισόδιο, που συζητήθηκε ιδιαίτερα, ο Άλεξανδρος εμφανίζεται να ανταλλάσσει περιπαθιά φιλιὰ με τον Ήφαιστίωνα, με το σχόλιο ότι αυτός για τον Άλεξανδρο «δὲν ἦταν ἀπλῶς ἐπιστήθιος φίλος, ἀλλὰ ἴσως ὁ μεγάλος του ἔρωτας». Ήδη ἡ κατηγορηματικὴ ἀπόφαση τῶν ἱστορικῶν ὅτι δὲν ὑπάρχει πουθενὰ στὶς πηγές ἡ παραμικρὴ ἔνδειξη γιὰ κάτι τέτοιο θὰ ἀρκοῦσε νὰ βάλει κάποιον σὲ σκέψεις. Ἀλλὰ ἐδῶ τὰ πράγματα εἶναι ἀκόμη χειρότερα. Διότι στὶς πηγές ὑπάρχει τουλάχιστον τὸ ἑξῆς: Μετὰ τὴ μάχη τῆς Ἴσσοῦ, κάποιος Φιλόξενος, πού εἶχε ὀριστεῖ ἀπὸ τὸν Άλεξανδρο ἐπικεφαλῆς τῶν παρακτῶν φρουρῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἔστειλε στὸν Άλεξανδρο ἐπιστολή, στὴν ὁποία τοῦ ἔγραφε ὅτι κάποιος Φιλόξενος ἀπὸ τὸν Τάραντα πωλοῦσε δύο πανέμορφα νεαρὰ ἀγόρια, τὰ ὁποῖα πρότεινε νὰ ἀγοράσει καὶ νὰ τὰ δωρίσει στὸν Άλεξανδρο. Ὅταν ὁ Άλεξανδρος διάβασε αὐτὴ τὴν ἐπιστολή, ἔγινε ἔξω φρενῶν, καὶ ὅπως χαρακτηριστικὰ γράφει ὁ Πλούταρχος, ἔξαλλος ρωτοῦσε καὶ ξαναρωτοῦσε τοὺς φίλους του «τί τόσο αἰσχρὸ εἶχε ἀκούσει γι' αὐτὸν ὁ Φιλόξενος, γιὰ νὰ κάθεται νὰ τὸν προσβάλλει ἔτσι» («τί πῶποτε Φιλόξενος αἰσχρὸν αὐτῷ συνενγκῶς τοιαῦτ' ὄνειδη προσενῶν κάθηται»). Ἀλλὰ βέβαια, θὰ πείτε, αὐτὸς ἦταν ὁ Άλεξανδρος τῆς Ἰστορίας. Ὁ Άλεξανδρος τῆς ἐποχῆς τῆς "Woke Culture" ἔπρεπε ὅπως ὅποτε νὰ εἶναι ὁμοφυλόφιλος...

ΤΖΑΜΙ ΚΑΙ Η ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Λίγα χρόνια μετὰ τὴν Ἁγία Σοφία, καὶ ἡ ἱστορικὴ Μονὴ τῆς Χώρας στὴν Κωνσταντινούπολη ἀναμένεται ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή νὰ λειτουργήσει ὡς μουσουλμανικὸ τζαμί. Πρόκειται γιὰ τὸ ἱστορικὸ μοναστήρι πού ὑπῆρχε ἀπὸ τὸν 6^ο αἰῶνα, μετὰ τὸν σημερινὸ ναό, ἀναγνωρισμένο Μνημεῖο Παγκόσμιας Κληρονομιάς, νὰ εἶναι κτισμένος τὸν 11^ο αἰῶνα καὶ ἀνακαινισμένος στὶς ἀρχές τοῦ 14^{ου} αἰῶνα ἀπὸ τὸν Θεόδωρο Μετοχίτη. Ἐνα μοναστήρι πού ἡ ὄνομασία του προέρχεται πιθανὸν ἀπὸ τὴν ἀρχικὴ θέση του ἐκτὸς τῶν τειχῶν (σὴ «Χώρα»), ἀλλὰ συνδέεται καὶ μετὰ τὰ δύο ὑπέροχα ψηφιδωτὰ τοῦ Χριστοῦ, ὡς «Χώρας τῶν Ζώντων», καὶ τῆς Παναγίας, ὡς «Χώρας τοῦ Ἀχωρήτου». Ἡ ἀπόφαση γιὰ μετατροπὴ σὲ τζαμί εἶχε δημοσιευθεῖ τὸν Αὐγούστο τοῦ 2020, ἀλλὰ ἡ ὑλοποίησί της καθυστέρησε γιὰ τὴ διενέργεια ἐργασιῶν ἀποκατάστασης. Οἱ ἐργασίες ὀλοκληρώθηκαν, καὶ σὲ λίγο, ἡ ἐκπληκτικὴ Μονὴ τῆς Χώρας θὰ εἶναι πάλι τό... Καριγιέ τζαμί. Θυμόμαστε στὴν πανηγυρικὴ τελετὴ πού εἶχε ὀργανωθεῖ γιὰ τὴ μετατροπὴ τῆς Ἁγίας Σοφίας σὲ τζαμί, τὸν ἐπικεφαλῆς θρησκευτικὸ λειτουργὸ νὰ φέρει ἐπιδεικτικὰ μεγάλῃ ὀθωμανικῇ σπάθῃ, γιὰ νὰ τονισθεῖ... τὸ δίκαιο τῆς κατὰκτησης. Νὰ τονισθεῖ δηλαδὴ... αὐτὸ πού κανονικὰ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐμπνέει ντροπή: ὅτι τὸ μόνον δίκαιωμα πού εἶχαν νὰ ἐπικαλεσθοῦν οἱ πανηγυρίζοντες νεοοθωμανοὶ πάνω σὲ ἕνα ἀπὸ τὰ κορυφαῖα μνημεῖα πολιτιστικῆς κληρονομιάς εἶναι ὅτι... τὸ κατέκτησαν... Ἀλλοίμονο σὲ ἐκείνους πού καυχῶνται γιὰ αὐτὸ γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ ἔπρεπε νὰ ντρέπονται!

Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πολλοὶ μπορεῖ νὰ νιώσαμε ἀπὸ καιρὸ πὼς ἡ εἰσβολὴ τῶν ὀθωνῶν στὴν καθημερινότητά μας –ἀλλὰ καὶ στὴν ἐκπαίδευση– εἶναι λάθος, ὅτι τὰ παιδιὰ μάθαιναν καλύτερα μέσα ἀπὸ τὶς σελίδες ἑνὸς τυπωμένου βιβλίου, παρὰ μέσα ἀπὸ τὸν μαγικὸ κόσμον τῆς ὀθόνης καὶ τῆς τεχνολογίας. Πλέον αὐτὸ μπορεῖ νὰ θεωρεῖται καὶ ἐπιστημονικὰ ἀποδεδειγμένο! Πρωτοποριακὴ μελέτη νευροεπιστημῶν τοῦ Teachers College τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κολοῦμπια, γιὰ τὴν ὁποία διαβάσαμε ἀπὸ τὶς στήλες τοῦ *Guardian*, ἔκανε μελέτες σὲ εὐρὸ δείγμα παιδιῶν ἡλικίας 10-12 ἐτῶν (τῆς κρίσιμης ἡλικίας κατὰ τὴν ὁποία τὸ παιδί περνάει ἀπὸ τὸ «μαθαίνω νὰ διαβάσω» στὸ «διαβάω γιὰ νὰ μαθαίνω»). Οἱ μαθητὲς κλήθηκαν νὰ διαβάσουν κείμενα σὲ ἔντυπη καὶ σὲ ἠλεκτρονικὴ μορφή, φωνῶντας στὸ κεφάλι τους εἰδικὰ πλέγματα μετὰ ἠλεκτρόδια πού κατέγραφαν καὶ ἀνέλυαν τὶς μεταβολές στὶς ἔγκεφαλικές τους ἀντιδράσεις. Τὰ δεδομένα ἀπέδειξαν περιφανῶς τὴ συντριπτικὴ ὑπεροχὴ τῆς μάθησης μέσα ἀπὸ τὶς συμβατικές, τυπωμένες σελίδες ἑνὸς βιβλίου. Αὐτὸ θὰ ἔπρεπε ἀσφαλῶς νὰ προβληματίσει ὄλους μας. Πολὺ περισσότερο, τὴ στιγμή πού στὴ χώρα μας κάθε συζήτηση γιὰ «πρόοδο» στὴν ἐκπαίδευση περιστρέφεται γύρω ἀπὸ τὴν ψηφιοποίηση, τὴν ἀξιοποίηση τῶν νέων τεχνολογιῶν, τὴν εἴσοδο σὲ κάθε σχολικὴ τάξη τῶν "smartboards" καὶ τῶν νέων τεχνολογιῶν. Μήπως κινούμαστε πρὸς τὴ λάθος κατεύθυνση; Πάμε καλά;

«ΜΗ ΜΟΙ ΤΟΝ ΑΚΡΟΝ ΤΩΝ ΟΝΩΝ...»

Ἀνάμεσα στὰ ἄλλα «σοβαρὰ» ἐπιχειρήματα πού ἀκούστηκαν ὑπὲρ τῆς παραχώρησης στὰ ὀμόφυλα ζευγάρια τοῦ δικαιώματος τῆς τεκνοθεσίας εἶναι καὶ τὸ ἑξῆς: Ὅτι ἀντικειμενικὰ σὲ κάποιες περιπτώσεις ἕνα ὀμόφυλο ζευγάρι μπορεῖ νὰ ἀντιπροσωπεύει ἕνα πιὸ ὑγιὲς περιβάλλον, γιὰ νὰ μεγαλώσει ἕνα παιδί, ἀπὸ μιὰ νοσηρὴ συμβατικὴ οἰκογένεια. Ἀλήθεια, λένε, δὲν βλέπουμε σὲ συμβατικές, ἑτερόφυλες οἰκογένειες φρικτὲς γυναικοκτονίες καὶ ἀποτρόπαιες πράξεις κακοποίησης ἀνηλίκων; Καὶ δὲν μπορούμε νὰ φαντασθοῦμε μιὰ ὀμόφυλη «οἰκογένεια» πού νὰ ἀντιπροσωπεύει ἕνα πολὺ πιὸ ὑγιὲς περιβάλλον γιὰ ἕνα παιδί; Ἄρα... δὲν ὑπάρχει διαφορά. Πόσο «σοβαρὸ» ὅμως εἶναι ἕνα τέτοιο ἐπιχείρημα καὶ τί «ἀποδεικνύει»; Ἄς μᾶς συγχωρήσουν ὅσοι λένε τέτοια πράγματα, ἀλλὰ ἕνα τέτοιο ἐπιχείρημα μοιάζει μετὰ τὸ νὰ ἔβαζε κάποιος τὸ πιὸ ρωμαλέο καὶ γερὸ γαϊδούρι νὰ παραβγεῖ μετὰ τὸ πιὸ ἄρρωστο καὶ κακεκτικὸ ἄλογο, γιὰ νὰ συμπεράνει κατόπιν πανηγυρικὰ ὅτι... τὰ γαϊδούρια τρέχουν ἐξίσου μετὰ τὰ ἄλογα, ἢ καὶ πιὸ γρήγορα ἀπὸ αὐτὰ. Ἄς μᾶς ἐπιτραπεῖ νὰ ποῦμε ὅτι μετὰ ὅλο αὐτὸ δὲν θὰ ἀποδείκνυε τίποτα περισσότερο ἀπὸ τὴ δική του ἀνοησία καὶ ἐλαφρότητα. Ἡ εἰκόνα δὲν εἶναι δική μας· εἶναι τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ἀπὸ ἕνα ποίημά του, μετὰ τὸν τίτλο «Σύγκρισις βίων»: «μὴ μοι τὸν ἄκρον τῶν ὄνων ἵππων κακῶ ἀντεξετάζει».

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Καρύστη 14
105 61 ΑΘΗΝΑ